ਐਮ/ਐਸ. ਡੀ. ਐਨ. ਸਿੰਘ
ਬਨਾਮ
ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਕੇਂਦਰੀ, ਪਟਨਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ
(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ(ਾਂ). 3738-3739 ਦਾ 2023)
ਮਈ 16, 2023
[ਕੇ. ਐਮ. ਜੋਸਫ ਅਤੇ ਹ੍ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਯ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1961 – ਧਾਰਾ 69ਏ – ਦਾਇਰਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ – ਧਾਰਾ 69ਏ ਅਣਸਮਝੀ ਪੈਸੇ, ਬੁੱਲੀਅਨ, ਗਹਿਣੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ – ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵ – ਜਦੋਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ – ਧਾਰਾ 69ਏ ਵਿੱਚ 'ਮਾਲਕ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਦਾਇਰਾ – ਫੈਸਲਾ (ਪ੍ਰਤੀ ਕੇ.ਐਮ. ਜੋਸਫ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕ): ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 69ਏ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ ਕਰਦਾਤਾ ਦੇ ਮਾਲਕੀ ਹੇਠ ਹੈ – ਇੱਕ ਬੇਲੀ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਢੋਆਈਕਾਰ ਹੈ, ਮਾਲ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ – ਇੱਕ ਬੇਲੀ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਢੋਆਈਕਾਰ ਹੈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਲ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨਾਲ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ – ਬੇਲਮੈਂਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਮ ਢੋਆਈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲ ਨੂੰ ਕੰਸਾਈਨੀ ਜਾਂ ਕੰਸਾਈਨਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਣਾ ਹੈ – ਮਾਲ ਦੇ ਢੋਆਈ ਦੇ ਕਰਾਰ ਦੇ ਸਬਸਿਸਟੈਂਸ ਦੌਰਾਨ, ਬੇਲੀ ਮਾਲ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ – ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਰਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਢੋਆਈਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਢੋਆਈਕਾਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ – ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਦੇ ਪੂਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਨੰਦ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸਮੇਤ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ; ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚੋਲੇ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਸੀਅਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ – ਇੱਕ ਢੋਆਈਕਾਰ ਕੋਲ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ – ਢੋਆਈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਿਰਲੇਖ ਪਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਲ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ – ਫੈਸਲਾ (ਪ੍ਰਤੀ ਹ੍ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਯ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕ) (ਸਹਿਮਤ): ਧਾਰਾ 69ਏ ਇੱਕ ਸਬੂਤ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ- ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਪੈਸੇ, ਬੁੱਲੀਅਨ, ਗਹਿਣੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਵਿਆਖਿਆ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ – ਮਾਲ ਦੇ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰ ਦੇਣਾ ਕਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਾਰਕ ਹੈ – ਕੋਈ ਵੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਲਕੀ ਜਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਨਹੀਂ ਹੈ

s.69A ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਣਗੇ – ਇੱਕ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਫਿਰ ਵੀ ਮਾਨਤਾ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਕਰਦਾਤਾ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇ, ਕਰਦਾਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ – ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਰਦਾਤਾ ਜ਼ਰੂਰ ਬਿਟੂਮੈਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਪਰ ਉਹ ਕੈਰੀਅਰ ਸੀ ਜੋ ਮਾਲ ਨੂੰ ਕੰਸਾਈਨਰ- ਤੇਲ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਤੋਂ ਕੰਸਾਈਨੀ-ਰੋਡ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ, ਮਾਲ ਦੀ ਘੱਟ ਸਪਲਾਈ ਕਾਰਨ, ਕਰਦਾਤਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ – ਇਸ ਲਈ ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, s.69A ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ – ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ, 1872 – ss.148, 151 – ਸੇਲ ਆਫ ਗੁੱਡਜ਼ ਐਕਟ, 1930 – ss. 39, 27.

ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 – s.69A – 'ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ' s.69A ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ – ਕੀ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਹਿੰਗੀ ਹੋਵੇ – ਕੀ ਬਿਟੂਮੈਨ- ਕਚੇ ਤੇਲ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਬਚਣ ਵਾਲੀ ਸਾਈਡ ਪ੍ਰੋਡਕਟ ਸਮੱਗਰੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇਸਦੇ ਕੀਮਤੀ ਘਟਕ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੈਟਰੋਲ, ਡੀਜ਼ਲ, ਐਲ.ਪੀ.ਜੀ., ਹਵਾਈ ਈਂਧਨ ਆਦਿ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, 'ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ' ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੈਸੇ, ਬੁੱਲੀਅਨ ਅਤੇ ਗਹਿਣੇ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ s.69A – ਫੈਸਲਾ (ਪ੍ਰਤੀ ਕੇ.ਐਮ. ਜੋਸਫ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ): ਬਿਟੂਮੈਨ ਛੋਟੀਆਂ ਜਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ – ਜੇ 'ਵਸਤੂ' ਨੂੰ 'ਕੀਮਤੀ' ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਕੁਝ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਸਿਰਫ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਪਰ ਇਹ 'ਚੰਗੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ' ਜਾਂ 'ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ' ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਇਸਦਾ 'ਮੁੱਲ' ਹੈ – ਤਦ s.69A ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ – 'ਬਿਟੂਮੈਨ' ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ 'ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ' ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਫੈਸਲਾ (ਪ੍ਰਤੀ ਹ੍ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਯ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ) [ਜਾਰੀ]: ਜਦੋਂ ਐਜਸਡੈਮ ਜੈਨਰਿਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ

ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ s.69A ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ, ਬੁੱਲੀਅਨ, ਗਹਿਣੇ ਵਰਗੇ ਪਿਛਲੇ ਸ਼ਬਦ ਇਹ ਸੁਝਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ' ਦਾ ਫਰੇਜ਼ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਉੱਚ ਮੁੱਲ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਨੂੰ ਹੀ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ – ਫਰੇਜ਼ 'ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ' ਜਾਂ 'ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ' ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ s.69A ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਖਾਸ ਸਮਾਨ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਕੇ, ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਸਾਫ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਜ਼ੁਲਮ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਪਰੇ ਜਾਵੇਗਾ – ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 'ਨੋਸਕੀਉਟਰ ਆ ਸੋਸੀਸ' ਯਾਨੀ (ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਚਾਂਦੀ ਦੀਆਂ ਸਲਾਖਾਂ, ਜਾਂ ਗਹਿਣੇ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਵਰਗੀਆਂ ਕੇਵਲ ਉੱਚ ਮੁੱਲ ਦੀ ਵਸਤੂਆਂ ਵਜੋਂ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ – ਇਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਸਾਰੀਆਂ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਣ ਸੂਚੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜੋ ਉੱਚ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਕਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ – ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸੂਚਕ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਹੀ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਵਿਅਵਹਾਰਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ – ਪਰ ਬਿਟੂਮੈਨ ਨੂੰ s.694 ਵਿੱਚ 'ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ' ਦੇ ਭਾਵ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ, ਅਜੀਬਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ – ਕਿਰਾਣਾ ਸਟੋਰ ਦੀਆਂ ਆਮ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਬਿਟੂਮੈਨ ਨੂੰ s.694 ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਮੁੱਲ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਵਰਗੇ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਸਲਾਖਾਂ ਅਤੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆਤਮਿਕ ਕਸਰਤ ਰਾਹੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1961 – ਧਾਰਾ 694 – ਕੀ ਇੱਕ ਚੋਰ ਮਾਲ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ – ਫੈਸਲਾ (ਪ੍ਰਤੀ ਕੇ.ਐਮ. ਜੋਸਫ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ): ਮਾਲਕੀਅਤ ਦੀ ਅਵੈਧਤਾ ਧਾਰਾ 694 ਦੀ ਲੋੜ ਨਾਲ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਲੇਖ ਦਾ ਮਾਲਕ ਪਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਮਾਲਕੀਅਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਏ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਾਲਕ ਹੈ; ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਅਵੈਧ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 694 ਅਧੀਨ ਮਾਲਕ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ – ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਦੇ ਖਿੱਚਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਚੋਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 694 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਪਛਾਣੇ – ਇੱਕ ਚੋਰ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਪਛਾਣਣਾ ਇਹ ਵੀ ਅਰਥ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਮਾਲ ਦਾ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਪਛਾਣਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਨਤੀਜਾ ਹੋਵੇਗਾ – ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਉਸਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਸ੍ਰੋਤ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਮੰਨਣ ਦਾ ਔਚਿਤਯ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਜਦੋਂ ਤੱਥ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਢੋਆ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਾਲਕ ਹੈ; ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅਵੈਧ ਨਤੀਜੇ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਤੋਂ ਕਿ ਇਹ ਅਨਿਆਇਆ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1961 – ਧਾਰਾ 694 – ਲੇਖ ਅਤੇ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ – ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ – ਫੈਸਲਾ (ਪ੍ਰਤੀ ਹ੍ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ): ਕੀਮਤ ਵਾਲੇ ਲੇਖ ਇੱਕ ਜਾਤੀ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ ਇੱਕ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਹਨ ਜਾਂ ਉੱਚ ਕੀਮਤ ਵਾਲੇ ਆਈਟਮਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਉਪ-ਸੈੱਟ ਹਨ – ਇੱਕ ਲੇਖ ਜਿਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਹੋਵੇ ਉਹ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ – ਸਾਰੇ ਸਾਧਾਰਣ ਆਈਟਮਾਂ ਨੂੰ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖਾਂ ਵਜੋਂ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਅਗਾਉਂ ਲਿਆਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਧਾਰਾ 694 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ।

ਸਿਧਾਂਤ/ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ – ਨੋਸਿਟਰ ਆ ਸੋਸੀਅਸ ਅਤੇ ਏਜੁਸਡੇਮ ਜੈਨਰਿਸ – ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਮੁਹਾਵਰੇ – ਅਬਸੋਲੂਟਾ ਸੈਂਟੇਂਸੀਆ ਐਕਸਪੋਸਿਟੋਰੇ ਨੋਨ ਇੰਡੀਗੇਟ – ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਫੈਸਲਾ: (ਪ੍ਰਤੀ ਕੇ. ਐਮ. ਜੋਸਫ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ:)

1. ਜਦੋਂ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਮ ਢੋਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੌਂਪਣਾ ਕਾਂਟਰੈਕਟ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੇਲਮੈਂਟ ਦੇ ਕਾਂਟਰੈਕਟ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸੜਕ ਰਾਹੀਂ ਢੋਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਬੇਲਮੈਂਟ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਂਟਰੈਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ

ਸਕਦੀ ਜਿਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਂਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 58 ਬੇਲਮੈਂਟ ਲਈ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਬੇਲਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਲੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਬਜ਼ਾ ਬੇਲਮੈਂਟ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਹੈ। ਕਾਂਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 151 ਐਲਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ 'ਬੇਲਮੈਂਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੇਲੀ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇੱਕ ਸਾਧਾਰਣ ਸਮਝ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।' ਕੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 151 ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਿਤ ਦੇਖਭਾਲ ਦਾ ਮਾਨਕ ਸਿਰਫ ਆਮ ਢੋਣ ਵਾਲੇ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਰੇਸ ਇੰਟੇਗਰਾ। [ਪੈਰਾ 37]

2. ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 69A ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀਮਤੀ ਆਰਟੀਕਲ ਦਾ ਮਾਲਕ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਕਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਇੱਕ ਆਮ ਢੋਣ ਵਾਲਾ ਬੇਲੀ ਸਮਾਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇੱਕ ਆਮ ਢੋਣ ਵਾਲਾ ਬੇਲੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨਾਲ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੇਲਮੈਂਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਮ ਢੋਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਕੰਸਾਈਨੀ ਜਾਂ ਕੰਸਾਈਨਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਹੈ। ਸਮਾਨ ਦੇ ਢੋਣ ਦੇ ਕਾਂਟਰੈਕਟ ਦੇ ਸਬਸਿਸਟੈਂਸ ਦੌਰਾਨ, ਬੇਲੀ ਸਮਾਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ। ਸਮਾਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਂਟਰੈਕਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਢੋਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਢੋਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। [ਪੈਰਾ 39]

3. ਸੇਲ ਆਫ ਗੁੱਡਜ਼ ਐਕਟ, 1930 ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਢੋਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਂਟਰੈਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਾਈਮਾ ਫੇਸੀ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਦੀ ਪਹੁੰਚਾਈ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਢੋਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਖਰੀਦਦਾਰ ਬਣਨਾ ਇਸ ਦੀ ਕਾਂਟਰੈਕਚੁਅਲ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕੰਸਾਈਨੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਢੋਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਸਿਰਫ ਤਦ ਹੀ ਸਿਰਲੇਖ ਪਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਮਾਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਮਿਊਨਾਈਜ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾਸ 42 & 43]

4. ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਈ ਵੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਮਨਾਹੀ ਵਸਤੂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਧਾਰਾ 69A ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਮਾਲਕੀਅਤ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਅਤ ਧਾਰਾ 69A ਦੀ ਲੋੜ ਨਾਲ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਬੈਠ ਸਕਦੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਵਸਤੂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਪਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਕੀਅਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 69A ਅਧੀਨ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਉੱਠੇਗਾ ਕਿ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਆਮ ਢੋਆਈਕਾਰ ਖੇਪ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਭਵਤਃ ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਉਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਚੋਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਚਦਾ ਹੈ ਦਾਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਕੀ ਇੱਕ ਚੋਰ ਮਾਲਕ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਚੋਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 69A ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਅੱਗੇ ਲੈ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਚੋਰ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮੰਨਣਾ ਇਹ ਵੀ ਅਰਥ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਨਤੀਜਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਮੰਨਣ ਦਾ ਔਚਿਤਯ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਥ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਢੋਆਈਕਾਰ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਤੀਜੇ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਤੋਂ ਅਨਿਆਇਕ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 47]

5. ਮਾਲਕ ਦੇ ਪੂਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਤਿਰਿਕਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਬਿਹਾਰ ਬਨਾਮ ਐਮ/ਐਸ. ਸਹਾਇ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼ ਅਤੇ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕੋ.(ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ ਮੁੜ ਤੋਂ ਦੁਹਰਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ: (1) ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। (2) ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। (3) ਜੀਵਨ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰਨ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। (4) ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਸੀਅਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। ਇੱਕ ਢੋਆਈਕਾਰ ਦੇ ਕੋਲ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਲਈ, ਮਾਲਕ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਇੱਕੋ

ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਕੀਅਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ਾ ਮਾਲਕੀਅਤ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਉਣ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸੰਕੇਤ ਨਾ ਹੋਣ। ਲਾਭਕਾਰੀ ਵੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਕਲਪ ਜੋ ਉਭਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਪੈਸੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਅਸਲ ਨਿਯੰਤਰਣ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦਾ ਬਿਹਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ, ਇਹ ਮਾਨਣ ਲਈ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੋਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾ 69A ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਹੈ।ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਸਲ ਭੌਤਿਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਸਾਰੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਮਲਕੀਅਤ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ. ਲੋੜੀਂਦੇ ਆਵਾਜਾਈ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਵਿਗੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਮਾਲਕ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਤਰਕ ਦੀ ਆਤਮਾ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਸੰਪਤੀ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ 'ਉਸ ਦੀ' ਵਿੱਚ ਸਹੀ'। [ਪਾਰਾ 58 ਅਤੇ 59][579-ਬੀ-ਜੀ]

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਹਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਇੱਕ ਬੇਲੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪਿਆ। ਮਾਲ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮਾਲ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਮਾਲ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਿਤ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀਦਾਰ ਤੋਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਪਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਲ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਮਾਲ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਹਕ ਸੀ। ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਲ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਗ਼ਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਜਾਂ ਵਾਹਕ ਦੇ ਉਪਯੋਗ ਲਈ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 406 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦਾਹਰਣ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਹਕ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਧਾਰਾ 406 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਾਲ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਗਾਂਹ ਵਧਦਿਆਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲ ਦੀ ਘਾਟ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਨਿਵਾਰਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਛੱਡਤ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਇੱਕ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸੀ ਜੋ ਵਾਹਕ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 406 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬਿਟੂਮੈਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਗ਼ਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਪਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮਾਲ ਦੀ ਘਾਟ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਕੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕਾਂਟਰੈਕਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਲਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਦੋਵੇਂ ਕੈਰੀਅਰਜ਼ ਐਕਟ 1865 ਅਤੇ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਦਿਆਂ ਵੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 60]

7. ਬਿਟੂਮਨ ਘੱਟ ਜਾਂ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਜੇਕਰ ‘ਲੇਖ’ ਨੂੰ ‘ਮੁੱਲ’ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਮੁੱਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਪਰ ਇਹ 'ਕੀਮਤ' ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਚੰਗੀ ਕੀਮਤ' ਜਾਂ 'ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕੀਮਤ' ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸ ਕੋਲ ਹੈ 'ਮੁੱਲ'. ਧਾਰਾ 69ਏ ਫਿਰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ ਜੇ ਇਸਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨਾ ਹੈ 'ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ' ਵਜੋਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਗੁਣਾ ਕਰਕੇ, ਇੱਕ 'ਚੰਗਾ ਕੀਮਤ' ਜਾਂ 'ਪੈਸੇ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸੌਦਾ' ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ. ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢੇਗੀ ਕਿ 'ਬਿਟੂਮਨ' ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੂੰ 'ਮੁੱਲੀ ਲੇਖ' ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 79][590-D-E]

ਕੋਟਕ ਮਹਿੰਦਰਾ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਏ. ਬਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (2022) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 186; ਕਿਸ਼ਿੰਚੰਦ ਚੇਲਾਰਾਮ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਬੰਬਈ ਸਿਟੀ II, ਬੰਬਈ (1980) ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 660 : [1981] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 720; ਚੂਹਰਮਲ ਐਸ/ਓ ਤਕਰਮਲ ਮੋਹਨਾਨੀ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਐਮ.ਪੀ., ਭੋਪਾਲ (1983) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 588; ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਸੇਲਮ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਚਿੰਨਾਥੰਬਨ (2007) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 390 : [2007] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 496; ਪਟੇਲ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ

ਬਿਰਲਾ ਯਾਮਾਹਾ ਲਿਮਿਟੇਡ (2000) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 91 : [2000] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 665; ਨਾਥ ਬ੍ਰੋਸ. ਐਕਸਿਮ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਬੈਸਟ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ (2000) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 553 : [2000] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 538; ਆਰ.ਬੀ. ਜੋਧਾ ਮਲ ਕੁਥਿਆਲਾ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਪੰਜਾਬ, ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ (1971) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 369 : [1972] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 639; ਦੇਰ ਨਵਾਬ ਸਰ ਮੀਰ ਉਸਮਾਨ ਅਲੀ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਵੈਲਥ ਟੈਕਸ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ (1986) ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 700 : [1986] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1072; ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਬੰਬਈ & ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਪੋਦਾਰ ਸੀਮੈਂਟ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ & ਓਰਸ. (1997) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 482 : [1997] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 394; ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਮੈਸੂਰ ਮਿਨਰਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਐਮ.ਜੀ. ਰੋਡ, ਬੈਂਗਲੋਰ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਕਰਨਾਟਕ, ਬੈਂਗਲੋਰ (1999) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 106 : [1999] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 182; ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਅਲ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਅਤੇ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਮੈਸੂਰ & ਅਨਰ. (2013) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 541 : [2013] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1082; ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਕੋਲਕਾਤਾ ਬਨਾਮ ਐਸ.ਐਮ.ਆਈ.ਐਫ.ਐਸ. ਸਿਕਿਊਰਿਟੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ (2012) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 488 ਅਤੇ ਰੋਹਿਤ ਪਲਪ ਅਤੇ ਪੇਪਰ ਮਿਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਕਲੈਕਟਰ ਆਫ ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼, ਬਰੋਡਾ (1990) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 447 : [1990] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 797 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਧੀਰਜਲਾਲ ਹਰੀਦਾਸ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ (ਸੈਂਟਰਲ), ਬੰਬਈ (1982) 138 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 570; ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਬਨਾਮ ਅਮਰਿਤ ਲਾਲ ਚੁਨੀਲਾਲ (1984) 40 ਸੀ.ਟੀ.ਆਰ. ਬੰਬਈ 387; ਐਡਲ. ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਬਨਾਮ ਐਸ. ਪਿਚੈਮਾਨਿਕਨ ਚੇਟੀਆਰ (1984) ਵੋਲ 147 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 251; ਮੋਹਨ ਬੀ. ਸੰਤਾਨੀ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ (1993) ਵੋਲ 199 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 370; ਜੇ.ਐਸ. ਪਾਰਕਰ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਬੀ. ਪਾਲੇਕਰ (1974) 94 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 616 (ਬੋਮ ਐਚ.ਸੀ.); ਮੋਹਨ ਬੀ. ਸੰਤਾਨੀ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ 1993 ਵੋਲ. 199 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 370 ਕੋਲਕਾਤਾ; ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਆਈ. ਪਾਵ੍ਵੰਨੀ (1998) 232 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 837; ਐਡਲ. ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਬਨਾਮ ਐਸ. ਪਿਚੈਮਾਨਿਕਨ ਚੇਟੀਆਰ 1984 (147) ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 251; ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਬਿਹਾਰ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼. ਸਹਾਇ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼ ਅਤੇ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕੋ.(ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ 1983 (144) ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 357; ਭਗਵਾਨਦਾਸ ਨਾਰਾਯਣਦਾਸ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰ 1973 ਵੋਲ. 98 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 194; ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਕੇ. ਗੈਬਰੀਅਲ ਬਾਬੂ ਅਤੇ ਹੋਰ (1991) 188 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 464 ਕੇਰਲਾ ਅਤੇ ਧਨੁਸ਼ ਜਨਰਲ ਸਟੋਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ (2011) 339 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 651 ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਫੈਸਲਾ: (ਪ੍ਰਤੀ ਹ੍ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ) (ਸਹਿਮਤ):

1. ਜੇ ਨਾਮਮਾਤਰ ਮੁੱਲ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਵਿਧ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਬੇਤੁਕਾਪਨ ਲਿਆਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨਾਲ ਵੀ ਅਸੰਗਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਲੇਖ ਦੀ ਉੱਚ ਕੁੱਲ ਮੁੱਲ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰਨਾ, ਇਸ ਦੀ ਘੱਟ ਇਕਾਈ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਵਾਲੇ ਸਧਾਰਣ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕੀਮਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ, ਧਾਰਾ 69ਏ ਅਧੀਨ। ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਤਰਕਸੰਗਤਤਾ ਨੂੰ ਨਕਾਰੇਗਾ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਏਜਸਡੈਮ ਜੈਨਰਿਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 69ਏ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੈਸਾ, ਬੁਲੀਅਨ, ਗਹਿਣੇ ਇਹ ਸੁਝਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ' ਜਾਂ 'ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ' ਦਾ ਫਰੇਜ਼ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਉੱਚ ਮੁੱਲ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਔਚਿਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 69ਏ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਨ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ 'ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ' ਜਾਂ 'ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ' ਦੇ ਫਰੇਜ਼ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਸਾਫ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਜ਼ੁਲਮ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, 'ਨੋਸਿਟਰ ਆ ਸੋਸੀਅਸ' ਦਾ ਅਧਿਕਤਮ ਭੀ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਚਾਂਦੀ ਦੀਆਂ ਸਲਾਖਾਂ, ਜਾਂ ਗਹਿਣੇ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਵਰਗੇ ਉੱਚ ਕੀਮਤ ਵਾਲੇ ਆਈਟਮ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 10 & 11]

2. ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 69A ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ- ਸਟੈਚਿਊਟ ਵਿੱਚ

ਸ਼ਬਦ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਸਧਾਰਣ ਅਤੇ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਨੂੰ ਚੁਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਜੋੜ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। 'ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ' ਦਾ ਫਰੇਜ਼ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ 'ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਦੀ ਹੈ'। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚੁਕੈਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ 'ਕੋਈ ਵੀ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ' ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਧਾਰਾ 69A ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਸਮਝਾਇਆ ਨਾ ਗਿਆ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ ਉੱਚ ਕੀਮਤ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਲੁਕਾਉਣ ਲਈ, ਕਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਖਰੀਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 'ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ' ਦੇ ਫਰੇਜ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਵਿਆਖਿਆ ਅਪਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਧਾਰਣ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਅਨੁਚਿਤ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ, ਸਧਾਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵਿੱਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਸਮੇਤ ਕਰਾਧਾਨ ਸਟੈਚਿਊਟਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਫਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ, ਅਨੁਮਾਨ ਜਾਂ ਉਪਮਾ ਦੁਆਰਾ ਕਰ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 15]

3. ਧਾਰਾ 69A ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਬਿਟੂਮਨ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਕਰਦਾਤਾ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 69A ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਚਿੰਤਤ ਬਿਟੂਮਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 19][597-H]

ਧਨੁਸ਼ ਜਨਰਲ ਸਟੋਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ (2011) 339 ITR 651 – ਮਨਜ਼ੂਰੀ।

ਬਨਾਰਸੀ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਆਈ.ਟੀ.ਓ. [1964] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 539 ਅਤੇ ਅਗਸਤਾਨ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਕਲਰਸ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ & ਅਨੁਸਾਰ. (ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2830/2022) (2022) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 626; ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਬਨਾਮ ਕਸਤੂਰੀ 237 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 24 (ਐਸ.ਸੀ.); ਡੀ.ਐਨ. ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ & ਅਨੁਸਾਰ. (2010) 324 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 304; ਨਿਊ ਸ਼ੋਰਕ ਸਪਿੰਨਿੰਗ ਅਤੇ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੋ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਐਨ.ਵੀ. ਰਾਵਲ (1959) 37 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 41 ਅਤੇ ਕੈਰੀ ਬ੍ਰੇ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਬਨਾਮ ਇਨਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ (1921) 1 ਕੇ.ਬੀ. 64– ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

ਕੇ.ਐਮ. ਜੋਸਫ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ।

(2022) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 186 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 21

[1981] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 720 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 21

(1988) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 588 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 29

[2007] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 496 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 31

[2000] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 665 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 37

[2000] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 538 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 38

[1972] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 639 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 50

[1986] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1072 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 52

[1997] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 394 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 54

[1999] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 182 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 55

[2013] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1082 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 56

(2012) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 488 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 74

[1990] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 797 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 75

ਹ੍ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਯ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ।

[1964] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 539 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 14

(2022) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 626 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 14

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3738-3739 ਆਫ 2023।

ਪਟਨਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 18.12.2017 ਨੂੰ ਸੀ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 102 ਦੇ 2009 ਅਤੇ ਮਿਤੀ 05.03.2009 ਨੂੰ ਐਮ.ਏ. ਨੰਬਰ 214 ਦੇ 2002 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਰਮੇਸ਼ ਪੀ. ਭੱਟ, ਵੱਡੇ ਅਧਿਵਕਤਾ, ਦਿਗਵਿਜੈ ਪਾਠਕ, ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਵੇਤਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਰੋਹਿਤ ਪ੍ਰਿਯਾ ਰੰਜਨ, ਮਿਸ ਪ੍ਰਾਚੀ ਕੋਹਲੀ, ਅਧਿਵਕਤਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਐਨ. ਵੇਂਕਟਰਮਨ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਮਿਸ ਦੀਕਸ਼ਾ ਰਾਏ, ਸੁਭਰਾਂਸੂ ਪਾਡੀ, ਸੌਰਭ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉਦੈ ਖੰਨਾ, ਰਾਜ ਬਹਾਦੁਰ ਯਾਦਵ, ਅਧਿਵਕਤਾ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ

ਕੇ. ਐਮ. ਜੋਸਫ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

ਸੂਚੀ*

ਏ. ਤੱਥ 2

ਬੀ. ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸੁਝਾਅ 15

ਸੀ. ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 18

ਡੀ. ਇੱਕ ਵਾਹਕ, ਇੱਕ ਬੇਲੀ? 30

ਈ. ਸੜਕ ਰਾਹੀਂ ਮਾਲ ਢੋਣ ਦਾ ਐਕਟ, 2007 34

ਐਫ. ਆਪਰਾਧਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ 35

ਜੀ. ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਐਕਟ, 1930 36

ਐਚ. ਕੀ ਇੱਕ ਚੋਰ ਮਾਲਕ ਹੈ? ਮਾਲਕੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਣਾ . 37

ਆਈ. 07.07.1964 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲਾ ਸਰਕੂਲਰ 41

ਜੇ. 11.05.1994 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਵਿਭਾਗੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ 42

ਕੇ. ਆਰ.ਬੀ.ਜੋਧਾ ਮਾਲ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ . 43

ਐਲ. “ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ” 75

ਐਮ. ਇਜੁਸਡੇਮ ਜੇਨੇਰਿਸ ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ; ਨੋਸਿਟਰ ਆ ਸੋਸੀਸ
..... 81

ਐਨ. ਕੀ ਬਿਟੂਮੈਨ ‘ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ’ ਹੈ 85

*ਸੰਪਾਦਕੀ ਨੋਟ: ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਪੰਨਾ ਗਿਣਤੀ ਮੂਲ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।

1. ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

2. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਏ. ਤੱਥ

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਹਲਦੀਆ ਤੋਂ ਐਚ.ਪੀ.ਸੀ.ਐਲ., ਆਈ.ਓ.ਸੀ.ਐਲ., ਅਤੇ ਬੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਐਲ. ਨਾਮਕ ਤੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਤੋਂ ਲੋਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਟੂਮੈਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀਤਾ। ਮਾਲ ਨੂੰ ਬਿਹਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਰੋਡ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਡਿਵੀਜ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਇਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਹੈ।

4. 05.03.2009 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਏ. 214 ਦੇ 2002 ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ('ਐਕਟ', ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ) ਦੀ ਧਾਰਾ 260ਏ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਆਕਲਣ ਵਰ੍ਹਾ 1996-1997 ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਅਰਥਾਤ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 102 ਦੇ 2009 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। 18.12.2017 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਦੋਵੇਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ।

5. ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘੁਟਾਲਾ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਘੁਟਾਲਾ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਬਿਟੂਮੈਨ ਦੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟਰਾਂ ਨੇ, ਤੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਤੋਂ ਚੁੱਕਿਆ, ਬਿਟੂਮੈਨ ਦੀ ਗਬਨ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਬਿਹਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਰੋਡ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਡਿਵੀਜ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਘੁਟਾਲੇ ਦਾ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਕਲਣਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਸੀ।

6. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ, ਆਕਲਣ ਵਰ੍ਹਾ 1995-1996 ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇੱਕ ਆਕਲਣ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 27.03.1998 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਸੈਸਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ, ਘੁਟਾਲੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ, 23.01.1998 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ੋ-ਕਾਜ਼ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 14507.81 ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਬਿਟੂਮੈਨ ਚੁੱਕਿਆ ਪਰ ਸਿਰਫ 10064.1 ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਹੀ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 4443.1 ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬਿਟੂਮੈਨ ਦੀ ਪਹੁੰਚਾਈ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਚਲਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਕਾਪੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ। ਅਸੈਸਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਅਤੇ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ

ਨੂੰ ਸਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਨੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਅਹਿਆ ਅੰਸਾਰੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਬਿਟੂਮੈਨ ਦੀ ਪਹੁੰਚਾਈ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਅਸੈਸਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਹ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਨੇ ਬਿਟੂਮੈਨ ਦੀ ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਇੰਚਾਰਜ ਜਾਂ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨੇ ਪਹੁੰਚਾਈ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਹ ਉਸਦੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਅਸੈਸਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਨੇ ਮੋਹਰ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਕਿ ਜੇ ਮੋਹਰ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ, ਇਸਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਨਾਮ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਸੈਸਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 69ਏ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, 4443.80 ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਬਿਟੂਮੈਨ ਨਾ ਪਹੁੰਚਾਏ ਜਾਣ ਕਾਰਨ, ਰੁਪਏ 21985700/- ਦੀ ਰਕਮ ਜੋੜੀ ਗਈ।

7. ਕ੍ਰਮਵਾਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਰ੍ਹੇ 1996-1997 ਲਈ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ 31.03.1999 ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਨੈੱਟ ਮੁਨਾਫਾ ਰੁ. 676133/- ਦਿਖਾਇਆ। ਜਾਂਚ ਉਪਰੰਤ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਮੁੜ ਕੇ, ਘੁਟਾਲਾ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ, ਜਦੋਂ ਕਿ 10300.77 ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੇਵਲ 8206.25 ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਹੀ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ 2094.52 ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਮੁੜ ਕੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 69A ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਰੁ. 10471720.30 ਦਾ ਜੋੜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

8. 27.03.1998 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਰ੍ਹੇ 1995-1996 ਲਈ, ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, 15.09.2000 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਪੀਲਾਂ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਨੇ, ਦੋ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਪਹੁੰਚਾਈ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਨੇ ਪਹੁੰਚਾਈ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਮਾਤਰਾ ਸਬੰਧੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋੜ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਸੀ, ਅਪੀਲਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਰੁ. 2014659/- ਦੇ ਜੋੜ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਰਕਮ 4064.28 ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਵਿਵਾਦਿਤ ਮਾਤਰਾ ਸਬੰਧੀ, ਭਾਵ, ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਅਹਿਆ ਅੰਸਾਰੀ, ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ, ਮਾਮਲਾ ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਮੁੜ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਰ੍ਹੇ 1995-1996 ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ।

9. ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਅਗਲਾ, 18.12.2000 ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਜਾਈ ਗਈ ਸੀ, 31.03.1999 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਰ੍ਹੇ 1996-1997 ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਅਪੀਲਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਪਾਈ ਕਿ ਦੋ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਬਾਕੀਆਂ ਨੇ ਪਹੁੰਚਾਈ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਰੁ. 10471720/- ਦੇ ਜੋੜ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

10. ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਪੀਲਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਇਥੇ ਅਗਾਂਹ 'ਆਈਟੀਏਟੀ' ਵਜੋਂ ਸੰਦਰਭਿਤ, ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ) ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਰ੍ਹੇ, ਭਾਵ, 1995-1996 ਅਤੇ 1996-1997 ਲਈ, ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੜਕਾਏ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਰ੍ਹੇ 1995-1996 ਲਈ ਅਪੀਲਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਸਬੰਧੀ, ਆਈਟੀਏਟੀ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ। 07.02.2001 ਨੂੰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ, ਆਮਦਨ ਨੇ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 154 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, 15.09.2000 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ 31.05.2001 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ, ਇੱਕ ਵਾਰ, ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੇਰੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੂਰਵਵਰਤੀ ਨੇ ਅਪੀਲੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੰਨਾ 4 ਉੱਤੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ “ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੇਵਲ ਉਹ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬਿਟੂਮੈਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਐਕਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਚੀਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨੇ ਵੀ ਦਿਖਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਬਿਟੂਮੈਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ 'ਅਪੀਲੀ ਆਦੇਸ਼' ਦੇ ਪੰਨਾ 7 ਅਤੇ 8 ਉੱਤੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਗੁੰਮਾਇਆ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਮਾਨ ਲਿਆ ਕਿ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਨੇ 4064.28 ਐਮ.ਟੀ. ਦੀ ਬਿਟੂਮੈਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਚੀਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੁਆਰਾ

ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ 4443.80 ਐਮ.ਟੀ. ਦੀ ਬਿਟੂਮੈਨ ਦੀ ਕੁੱਲ ਘਾਟ ਦੇ ਬਾਹਰ ਹੈ... ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ.(ਏ) ਦਾ ਇਹ ਧਾਰਣਾ ਸੀ ਕਿ ਚੀਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੁਆਰਾ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ 4443.01 ਐਮ.ਟੀ. ਦੀ ਕੁੱਲ ਘਾਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨੇ ਬਿਟੂਮੈਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਦੋ ਦੇ ਨਾਮਲੀ -I) ਸ੍ਰੀ ਮਦਨ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ II) ਸ੍ਰੀ ਅਹਿਯਾ ਅੰਸਾਰੀ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਿਟੂਮੈਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਮੇਰੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੂਰਵਵਰਤੀ ਨੇ ਮਾਮਲਾ ਏ.ਓ. ਦੀ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਤੈਅ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਜਾਂ ਅਨਿਰਣੀਤਤਾ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ.(ਏ) ਦੇ ਪੰਨਾ - 7 ਉੱਤੇ ਆਖਰੀ ਪੈਰਾ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਉੱਤੇ ਪਹਿਲੇ ਪੈਰਾ ਦੀ ਬਦਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਨਾਲ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪੈਰਾ ਨਾਲ ਬਦਲਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ:

ਮੈਂ ਏ.ਓ. ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੁਤੰਤਰ ਪੜਤਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਿਰਫ 2 ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਨਾਮਤ: 1. ਸ੍ਰੀ ਮਦਨ ਪ੍ਰਸਾਦ, 2. ਸ੍ਰੀ ਅਹਿਯਾ ਅੰਸਾਰੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨਪੂਰਵਕ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 4443.01 ਐਮ.ਟੀ. ਦੀ ਬਿਟੂਮੈਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਛੋਟੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਮਦਨ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਹਿਯਾ ਅੰਸਾਰੀ ਨੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 204.45 ਐਮ.ਟੀ. ਅਤੇ 174.37 ਐਮ.ਟੀ. ਦੀ ਬਿਟੂਮੈਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਿਟੂਮੈਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਾਕੀ ਛੋਟੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਯਾਨੀ 4064.28 ਐਮ.ਟੀ. (-) 378.82=4064.28ਐਮ.ਟੀ. ਦੀ ਬਿਟੂਮੈਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਪੜਤਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਇਨ ਚੀਫ/ਐਕਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵਲੋਂ ਇਸ ਛੋਟੀ ਸਪਲਾਈ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਇਨ ਚੀਫ/ਐਕਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ; ਏ.ਓ. 4064.28 ਐਮ.ਟੀ. ਦੀ ਬਿਟੂਮੈਨ ਦੀ ਛੋਟੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ 2,01,14,659/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਜੋੜਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸ ਵਾਧੂ ਰਕਮ 2,01,14,659/- ਰੁਪਏ ਨੂੰ ਏ.ਓ. ਦੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਸੈੱਟ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕਿ ਉਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਲੋਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਚਲਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 4064.28 ਐਮ.ਟੀ. ਦੀ ਬਿਟੂਮੈਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਵੇ ਅਤੇ, ਜੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤ ਮਾਹਰਾਂ ਕੋਲ ਭੇਜੇ ਤਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਜਾਂ ਅਨਿਆਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਧੂ, ਜੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

11. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਨੇ ਆਕਲਣ ਵਰ੍ਹੇ 1995-1996 (ਆਈ.ਟੀ.ਏ 358 ਪਟਨਾ/2000) ਲਈ ਆਈ.ਟੀ.ਏ.ਟੀ. ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਕਤ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਾਸ-ਆਪਤੀ (2/2001) ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਈ.ਟੀ.ਏ.ਟੀ. ਅੱਗੇ ਆਈ.ਟੀ.ਏ 319 (ਪਟਨਾ/2001) ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕ੍ਰਾਸ-ਆਪਤੀ ਨੇ 2,01,14,59/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਦੇ ਮਿਟਾਉਣ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 154 ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੈਕਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਆਰਡਰ ਖਿਲਾਫ ਸੀ। ਆਈ.ਟੀ.ਏ.ਟੀ. ਨੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕ੍ਰਾਸ-ਆਪਤੀ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਆਰਡਰ 11.01.2002 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਦਾ ਹੈ।

12. ਆਕਲਣ ਵਰ੍ਹੇ 1996-1997 ਲਈ, ਆਈ.ਟੀ.ਏ.ਟੀ. ਨੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਵਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਅਤੇ 18.12.2000 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਰਡਰ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕ੍ਰਾਸ-ਆਪਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਪਟਾਇਆ। ਰੈਵੇਨਿਊ ਵਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ [ਆਈ.ਟੀ.ਏ 240 (ਪਟਨਾ/2001)] ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬਿਟੂਮੈਨ ਦੀ ਉਠਾਈ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਪੂਰੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਧਰਾਸ਼ਾਈ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਡਿਲੀਵਰੀ ਚਲਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਕਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਅਤੇ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਐਕਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਨੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਪਾਇਆ, ਕਿ 2090.40 ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਟਨਾਂ ਦੀ ਨਾਨ-ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਪੀਲ, ਇਹ

ਪਾਇਆ ਗਿਆ, ਇੱਕ ਗਲਤ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸਿੱਟਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ. ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀ ਕੰਸਾਈਨੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਡਿਲੀਵਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸੇ ਦਿਨ, ਯਾਨੀ 11.01.2002 ਨੂੰ ਆਈ.ਟੀ.ਏ.ਟੀ. ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਆਰਡਰ ਆਫ਼ ਦ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਦੀ ਘੱਟ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜੋੜਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1996-1997 ਲਈ ਬਿਟੂਮਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ, ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1995-1996, ਆਰਡਰ ਆਫ਼ ਦ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 154 ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਪੀਲਾਂ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸ. ਮਾਲ ਦੀ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਮਾਮਲਾ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ, ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ, ਆਈ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

13. ਇਸ ਨਾਲ, ਐਮ.ਏ. 214 ਦੀ 2002 ਦੀ ਅਪੀਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 260ਏ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਾਲ 1996-1997 ਲਈ ਰਿਟਰਨ ਭਰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਰੁਪਏ 576133/- ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ।

14. ਬਿਟੂਮਨ ਦੀ ਘਾਟ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੁਪਏ 1,04,72,720.30 ਦੀ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਜੋੜਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਰੈਫਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 69ਏ ਦੇ ਦਾਇਰੇ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ 'ਮਾਲਕ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਦਰਭਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਅਰਥ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟਰ ਮਾਲ ਵੇਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਸ ਲਈ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਟੈਕਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮਾਲਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਿਟੂਮਨ ਨੂੰ ਉਠਾ ਕੇ ਅਤੇ ਰੋਡ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਟੂਮਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧੀਰਜਲਾਲ ਹਰੀਦਾਸ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ (ਸੈਂਟਰਲ), ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਦਿਆਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਲਾਸ਼ਣ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਪਰੀਖਿਆ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲੱਭਣਾ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਆਮਦਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਬਨਾਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਲਾਲ ਚੁਨੀਲਾਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਵੱਖ ਕੀਤਾ। ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਸੈਸੀ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂਕਿ ਆਈ.ਟੀ.ਏ.ਟੀ. ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਪਾਇਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਖੋਜ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 69ਏ ਵਿੱਚ 'ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ' ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ 'ਬਿਟੂਮਨ' ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰਕ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਜੋ ਤਰਕ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 69ਏ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਲਈ ਬਿਟੂਮਨ ਨੂੰ ਪੈਸੇ, ਬੁੱਲੀਅਨ ਜਾਂ ਗਹਿਣਿਆਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਸੰਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿਸ ਵਸਤੂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਧਾਰਾ 69ਏ ਅਧੀਨ 'ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ' ਦੇ ਭਾਵ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੈਸੀ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀਹਾਰਜ਼ਾ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵੀਹਾਰਜ਼ਾ ਨੂੰ ਅਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਪਾਇਆ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਉਸ ਵਸਤੂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਅਸੈਸੀ ਦੀ ਆਮਦਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਰਕ ਕਿ ਧਾਰਾ 69ਏ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਵੀਹਾਰਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਵੀਹਾਰਜ਼ਾ ਭਾਵੇਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ, ਧਾਰਾ 69ਏ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਵੀਹਾਰਜ਼ਾ ਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 69ਏ ਲਾਗੂ ਹੋਈ। ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਤਰਕ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿ ਬਿਟੂਮਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਇਹ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬਿਟੂਮਨ ਨੂੰ ਲਾਗਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵੇਚਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਿਟੂਮਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਆਦੇਸ਼ 05.03.2009 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

15. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 102 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ 2009. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਾਇਰ ਵੱਖਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1995-96 ਅਤੇ 1996-97 ਲਈ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸਮੂਹ 'ਤੇ, ਆਈ.ਟੀ.ਏ.ਟੀ. ਨੇ ਸਾਲ 1996-97 ਲਈ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1995-96 ਲਈ, ਮਾਮਲਾ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ 'ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਵਿਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਰਕ:

“ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ? ਜਵਾਬ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1995-96 ਲਈ, ਮਾਮਲਾ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਪਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਐਮ.ਏ. ਨੰਬਰ 214 ਦੇ 2002 ਵਿੱਚ। ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਲਈ ਉਸੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਉਸੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਸੀ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਸੀਸੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਗਲਤ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1995-96 ਲਈ ਰੈਵੇਨਿਊ ਵੱਲੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਾਏ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਬਲਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਜਾਂਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।”

16. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਕੋਈ ਪੇਟੈਂਟ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਹੀ ਕਰਦਾਤਾ ਪਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਆਕਲਣ ਵਰ੍ਹੇ ਲਈ, ਉਹੀ ਬੈਂਚ ਆਈ.ਟੀ.ਏ.ਟੀ. ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਿਟੂਮੈਨ ਦੀ ਘਾਟ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕੇਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜਦਕਿ ਆਕਲਣ ਵਰ੍ਹੇ 1995-96 ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ “ਇਸ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ ਐਮ.ਏ. 214 ਆਫ 2002” ਵਿੱਚ। ਇਹ ਐਮ.ਏ. 214 ਆਫ 2002 ਵਿੱਚ 05.03.2009 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਅਤੇ 18.12.2017 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਰਿਵਿਊ ਪਟੀਸ਼ਨ 102 ਆਫ 2009 ਦੇ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਹੈ।

ਬੀ. ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ

17. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਪੀ. ਭਟ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਐਨ. ਵੈਂਕਟਰਮਨ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਾਲੀਸੀਟਰ ਜਨਰਲ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸੁਣਿਆ।

18. ਸ੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਪੀ ਭਟ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਗਲਤੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਰਿਵਿਊ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਖਾਮੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਗਲਤੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

“ਦੋ ਆਕਲਣ ਵਰ੍ਹੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਰਥਾਤ 1995-96 ਅਤੇ 1996-97। ਆਕਲਣ ਵਰ੍ਹੇ 1995-96 ਵਿੱਚ, ਬਿਟੂਮੈਨ ਦੀ ਘਾਟ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰੁਪਏ 20114659/- ਦਾ ਇਜਾਫਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਢੋਹ ਕੇ ਦੇਣ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਆਕਲਣ ਵਰ੍ਹੇ 1996-97 ਵਿੱਚ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰੁਪਏ 10471720/- ਦੇ ਇਜਾਫ਼ੇ ਨਾਲ ਦੰਡਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।”

19. ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਕਲਣ ਵਰ੍ਹੇ 1995-1996 ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 31.05.2001 ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਆਈ.ਟੀ.ਏ.ਟੀ. ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ, ਖਿਲਾਫ ਜਿਸ ਦਾ ਹੁਕਮ ਆਇਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣਾ ਸੀ ਅਸੈਸਿੰਗ ਅਫਸਰ ਵੱਲੋਂ। ਉਸੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ, ਉਸੇ ਦਿਨ, ਅਰਥਾਤ 11.01.2002 ਨੂੰ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 18.12.2000 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਪੀਲਸ ਨੇ ਬਿਟੂਮੈਨ ਦੀ ਕਥਿਤ ਨਾ-ਮਿਲਾਈ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਮਿਟਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 05.03.2009 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਆਕਲਣ ਵਰ੍ਹੇ 1995-1996 ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਜਦੋਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਲਈ ਗਈ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰਿਵਿਊ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਤਰਕ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਉਚਿਤ ਕਾਰਨ ਦੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਵਰ੍ਹੇ 1995-1996 ਲਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ

ਐਮ.ਏ. 214 ਆਫ 2012 ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 1996-1997 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ।ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਬਿਟੂਮੈਨ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 69ਏ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ 'ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ' ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਉਹ ਕੰਪਨੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 'ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ' ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਵਿੱਚ, ਪੈਸਾ, ਬੁਲੀਅਨ ਅਤੇ ਸੋਨਾ, ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਜਾਫਾ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਸੀ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਕੈਰੀਅਰ ਸੀ। ਵਿਚ ਮਾਲ ਚੁੱਕ ਕੇ ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹੀ ਦਿੱਤਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਹੈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਿ ਮਾਲ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਤੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸਨੂੰ, ਬਿਟੂਮਨ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਛੋਟੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਹੋਣ ਬਾਰੇ। ਕੰਸਾਈਨੀ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਦ ਜਿਰਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਬੋਝ ਬਦਲ ਗਿਆ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਕਰਨਗੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ:

i. (1984) ਖੰਡ 147 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 251; ਐਡ. ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਬਨਾਮ ਐਸ. ਪਿਚੈਮਾਨਿਕਨ ਚੇਟੀਅਰ:

ii. (1993) ਖੰਡ 199 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 370; ਮੋਹਨ ਬੀ. ਸਮਤਾਨੀ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ.

20. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਡਿਲੀਵਰੀ ਚਲਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਕਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਅਲੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਨੇ ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ।

21. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਕੋਟਕ ਮਹਿੰਦਰਾ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਏ. ਬਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ3 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਕਿਸ਼ਿੰਚੰਦ(2022) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 186 ਚੇਲਾਰਾਮ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਬੰਬੇ ਸਿਟੀ II ਬੰਬੇ4 'ਤੇ ਖਿੱਚਿਆ।

22. ਸ੍ਰੀ ਐਨ. ਵੇਂਕਟਰਮਨ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਾਧੂ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ, ਨੇ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਚੁਹਰਮਲ (ਉਪਰੋਕਤ) ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਗੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਸੀ. ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

23. ਧਾਰਾ 69 ਅਣਸਮਝੀਆਂ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਨਿਬੜਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

“69. ਅਣਸਮਝੀਆਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਜਿੱਥੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਰ੍ਹੇ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸ੍ਰੋਤ ਲਈ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਕਰਦਾਤਾ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਅਤੇ ਸ੍ਰੋਤ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸੰਤੋਖਜਨਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਉਸ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਕਰਦਾਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।”

24. ਧਾਰਾ 69ਏ ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1964 (ਐਕਟ 5 ਦੇ 1964) ਦੁਆਰਾ 01.05.1964 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

25. ਧਾਰਾ 69ਬੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬੁੱਲੀਅਨ, ਗਹਿਣੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਨਿਬੜਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰਦਾਤਾ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਅਤੇ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸ੍ਰੋਤ ਲਈ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਲੱਭਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਸੰਤੋਖਜਨਕ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਵਧੇਰੇ ਰਕਮ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 69ਸੀ, ਜੋ 01.04.1976 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਅਣਸਮਝੀਆਂ ਖਰਚਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਬੜਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਰਦਾਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

26. ਧਾਰਾ 69 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 69ਏ, ਨੇੜਲੇ ਪੜੋਸੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ-ਜੁਲਦੀ ਹਨ। ਧਾਰਾ 69 ਅਣਸਮਝੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 69ਏ ਅਣਸਮਝੇ ਪੈਸੇ, ਸੋਨਾ, ਗਹਿਣੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 69ਏ ਨੂੰ ਸੋਧ ਐਕਟ 5 ਦੇ 1964 ਦੁਆਰਾ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ 01.04.1964 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਈ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਕਿ, ਧਾਰਾ 69 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 69ਏ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ, ਸੋਨਾ, ਗਹਿਣੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ, ਖਾਤਾ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਭਾਵ, ਜਿੱਥੇ ਖਾਤਾ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਵ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 69 ਅਧੀਨ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਇਹ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 69ਏ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਪੈਸੇ, ਸੋਨਾ, ਗਹਿਣੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਕਰਦਾਤਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਪੈਸੇ, ਸੋਨਾ, ਗਹਿਣੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਸ੍ਰੋਤ ਲਈ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਅਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਮਾਨਤਾ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

27. ਸੈਕਸ਼ਨ 69A ਨੂੰ ਹੋਰ ਮੋੜਦੇ ਹੋਏ, ਇਸਨੂੰ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਗ:

a ਮੁਲਾਂਕਣ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

ਬੀ. ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੈਸੇ, ਸਰਾਫਾ, ਗਹਿਣਿਆਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ;

c. ਉਕਤ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਖਾਤਾ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ;

d. ਮੁਲਾਂਕਣ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਸਰੋਤ;

ਜਾਂ

ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ, ਜੋ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ, ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਨਹੀਂ;

e. ਜੋ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਜੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ, ਸੋਨਾ, ਗਹਿਣੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਆਮਦਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ;

f. ਪੈਸੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਆਮਦਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

28. ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੇ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਬਿੰਦੂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

I. ਸਵਾਲ ਉੱਠੇਗਾ, ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਿਟੂਮੈਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

II. ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਉੱਠੇਗਾ, ਕਿ ਕੀ ਬਿਟੂਮੈਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

III. ਤੀਜਾ, ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਬਿਟੂਮੈਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ;

IV. ਕੀ ਆਈ.ਟੀ.ਏ.ਟੀ. ਨੇ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਸਾਲਾਂ 1995-1996 ਅਤੇ 1996-1997 ਲਈ ਇੱਕੋ ਦਿਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕੀ ਤੱਥ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸਨ?

29. ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਰਥਾਤ, ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਿਟੂਮੈਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਟੂਮੈਨ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿਹਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੜਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਡਿਵੀਜ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਹਕ ਵਜੋਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਪਹਲੂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਚੂਹਰਮਲ ਪੁੱਤਰ ਤਕਰਮਲ ਮੋਹਨਾਨੀ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਐਮ.ਪੀ., ਭੋਪਾਲ5 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇਖਿਆ ਜਦੋਂ ਕਸਟਮ ਅਥਾਰਿਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਸੈਸੀ ਦੇ ਬੈੱਡਰੂਮ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਦੌਰਾਨ ਕਲਾਈ ਘੜੀਆਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 110 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਧਾਂਤ ਰੈਵੇਨਿਊ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਸਚਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

“6. ... ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੁਥਰੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਮਾਲਕੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।” ਕਬਜ਼ਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਕਲਾਈ ਘੜੀਆਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨਾਲ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਕਲਾਈ ਘੜੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਿ ਕਲਾਈ ਘੜੀਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਸੈਸੀ ਦੀ ਆਮਦਨ ਹੈ।"

30. ਜੇ.ਐਸ. ਪਾਰਕਰ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਬੀ. ਪਾਲੇਕਰ ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੋਨੇ ਦੀ ਜ਼ਬਤੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

“6. …ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 110 ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਾਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਗਲਤ ਅਤੇ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਬੰਬਈ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਪਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਟੈਕਸ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 110 ਕੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸਿਦਾਂਤ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ।”

31. ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਸੇਲਮ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਚਿੰਨਾਥੰਬਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਪਨਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੰਤਰਾਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

“8. … ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 69-ਏ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ “ਆਮਦਨ” ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਅਰਥ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੁਝ ਵੀ ਜੋ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਲਾਭ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।”

32. ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੜਕ ਰਾਹੀਂ ਮਾਲ ਢੋਣ ਦੇ ਐਕਟ, 2007 ਦੀ ਧਾਰਾ 15, ਜਿਸ ਨੇ ਕੈਰੀਅਰਜ਼ ਐਕਟ, 1865 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ:

“15 ਕਾਮਨ ਕੈਰੀਅਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜੇਕਰ ਕੰਸਾਈਨੀ ਦੀ ਚੂਕ ਹੋਵੇ।

(1) ਜੇ ਕੰਸਾਈਨੀ ਕਾਮਨ ਕੈਰੀਅਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਲ ਦੀ ਖੇਪ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਖੇਪ ਨੂੰ ਅਣਦਾਵਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜੇਕਰ ਖੇਪ ਨਾਸ਼ਵਾਨ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਖੇਪ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਚੌਬੀਸ ਘੰਟੇ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅਣਦਾਵਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਮਨ ਕੈਰੀਅਰ ਅਤੇ ਕੰਸਾਈਨਰ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(2) ਜੇਕਰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਣ-ਦਾਬੇਦਾਰ ਖੇਪ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਮ ਢੋਆਈਆ ਨੂੰ,

(a) ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਖੇਪ ਸੜਨਸ਼ੀਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਖੇਪ ਵੇਚਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ; ਜਾਂNONE

(b) ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਖੇਪ ਸੜਨਸ਼ੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਲ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਮਾਲ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਜੇਕਰ ਮਾਲ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਆਮ ਢੋਆਈਆ ਨੂੰ ਮਾਲ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਮਾਲ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਅਜਿਹੀ ਖੇਪ ਵੇਚਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।NONE NONE

(3) ਆਮ ਢੋਆਈਆ ਨੂੰ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚੋਂ, ਭਾੜਾ, ਸਟੋਰੇਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਕਾਇਆ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਸਮੇਤ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਇੱਕ ਰਕਮ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਧੂ, ਮਾਲ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਮਾਲ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(4) ਜੇਕਰ ਆਮ ਢੋਆਈਆ ਅਤੇ ਮਾਲ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਮ ਢੋਆਈਆ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਕਾਇਆ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਖੇਪ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਮਾਲ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਆਮ ਢੋਆਈਆ ਨੂੰ ਭਾੜਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮਾਲ ਲੈਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।”

33. ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ, ਜੇਕਰ ਮਾਲ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਖੇਪ ਦੀ ਮਾਲ ਦੀ ਚਾਲੂਕਲਾ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ, ਤਾਂ ਖੇਪ ਨੂੰ ਅਣ-ਦਾਬੇਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਸੜਨਸ਼ੀਲ ਖੇਪਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਚੌਬੀਸ ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਂ ਮਾਲ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਆਮ ਢੋਆਈਆ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਣ ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਘੱਟ ਮਿਆਦ ਕਾਫੀ ਹੈ। ਸੜਨਸ਼ੀਲ ਖੇਪ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਖੇਪ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਮਾਲ ਸੜਨਸ਼ੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਮਾਲ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਢੋਆਈਆ ਵਲੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਲ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਮ ਢੋਆਈਆ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਖੇਪ ਵੇਚਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 15(3) ਢੋਆਈਆ ਨੂੰ ਭਾੜਾ, ਸਟੋਰੇਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਕਾਇਆ ਚਾਰਜਿਜ਼, ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚੇ ਸਮੇਤ, ਬਰਾਬਰ ਇੱਕ ਰਕਮ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਵਾਧੂ ਮਾਲ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਮਾਲ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 15(4) ਢੋਆਈਆ ਨੂੰ ਮਾਲ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਲੋਂ ਭਾੜਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੇਚਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

34. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, 1996-1997 ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਕੈਰੀਅਰਜ਼ ਐਕਟ, 1865 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਿਚਾਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਬਿਟੂਮੈਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਏ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਦੇ ਵੀ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਹਕ ਹੀ ਰਿਹਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਜੇ ਇਹ ਪਾਇਆ

ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟ ਸਪੁਰਦਗੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਢੋਆ ਦੇ ਅਨੁਬੰਧ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ।

35. ਮੋਹਨ ਬੀ. ਸਮਤਾਨੀ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜੋ ਇੱਕ ਪੈਕੇਜ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸਨੂੰ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਖੋਲ੍ਹਣ 'ਤੇ ਨਟਰਾਜ ਦੀ ਇੱਕ ਪੀਤਲ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਆਧਾਰ ਮਿਲਿਆ, ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 69ਏ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਫਸਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ:

“6. ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਭੇਜਣ ਵਾਲਾ ਸਿੱਕਮ ਦਾ ਸਟੇਟ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਸਿੱਕਮ ਦਾ ਚੋਗਿਆਲ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸੈਸੀ ਸਿੱਕਮ ਦੇ ਸਟੇਟ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸੀ। ਅਸੈਸੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿੱਕਮ ਦਾ ਚੋਗਿਆਲ ਮਾਲਕ ਸੀ ਅਤੇ, ਉਸਦੇ ਏ.ਡੀ.ਸੀ. ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮੌਖਿਕ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਸਨੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਕੇ ਇਸਦੀ ਭੇਜਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਚੋਗਿਆਲ ਨੇ ਵੀ ਸਿੱਕਮ ਦੇ ਚੋਗਿਆਲ ਦੇ ਅੰਡਰ ਸੈਕਰੇਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਸਟਮਜ਼ ਦੇ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ 30 ਮਈ, 1973 ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਗਏ ਪੱਤਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਕਤ ਪੈਕੇਜਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਚੋਗਿਆਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਰਾਜ ਦਾ ਮੁਖੀਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਚੋਗਿਆਲ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਸਟਮ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਅਸਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਉਸ ਪੱਤਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਪੈਕੇਜਾਂ ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਅਥਾਰਟੀ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸਦਾ ਇਪਸੋ ਫੈਕਟੋ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਅਸੈਸੀ ਦੀ ਹੈ।

7. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਜਾਂ ਪਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਉਕਤ ਮੂਰਤੀ ਅਤੇ ਚੌਕੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, 30 ਮਈ, 1973 ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਗਏ ਉਕਤ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਕਲੈਕਟਰ ਕਸਟਮਜ਼ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੋਗਿਆਲ ਉਕਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮੰਨਣ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 80,000 ਰੁਪਏ ਜੋੜਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

36. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਛੁਹਰਮਲ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇਹ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਨ ਕਿ ਉਸਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਗਈ ਵਸਤੂ ਸਿੱਕਮ ਦੇ ਚੋਗਿਆਲ ਦੀ ਹੈ।

ਡੀ. ਇੱਕ ਢੋਆਈਆ, ਇੱਕ ਬੇਲੀ?

37. ਜਦੋਂ ਸਮਾਨ ਇੱਕ ਆਮ ਢੋਆਈਏ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੌਂਪਣਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੇਲਮੈਂਟ ਦੇ ਕਰਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸੜਕ ਰਾਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਬੇਲਮੈਂਟ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 58 ਬੇਲਨਾਰ ਨੂੰ ਬੇਲੀ ਨੂੰ ਬੇਲਮੈਂਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖਰਚੇ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਬਜ਼ਾ ਬੇਲਮੈਂਟ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਹੈ। [ਪੁਲਲੋਕ ਅਤੇ ਮੁੱਲਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਦੇਖੋ]। ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 151 ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ 'ਬੇਲਮੈਂਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੇਲੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਸਮਾਨਾਂ ਦੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇੱਕ ਸਾਧਾਰਣ ਸਮਝ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਸਮਾਨਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਕਾਰ, ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁੱਲ ਬੇਲੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਸਮਾਨਾਂ ਵਰਗਾ ਹੋਵੇ।' ਕੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 151 ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਿਤ ਦੇਖਭਾਲ ਦਾ ਮਾਨਕ ਸਿਰਫ ਆਮ ਢੋਆਈਏ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਰੇਸ ਇੰਟੇਗਰਾ। ਵਿੱਚ ਪਟੇਲ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਬਿਰਲਾ ਯਮਾਹਾ ਲਿਮਿਟੇਡ।, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

“31. ਸਮਾਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਆਮ ਢੋਆਈਏ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਆਉਂਦਿਆਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ, ਵੱਧ ਵਿਆਪਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਢੋਆਈਏ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਇੱਕ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੀ ਹੈ। ਢੋਆਈਏ ਦੀ ਸਰਬਵਿਆਪੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੋ ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੇ

ਅਧੀਨ ਹੈ: ਰੱਬ ਦਾ ਕੰਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਕਰਾਰ ਜੋ ਢੋਆਈਆ ਗਾਹਕ ਨਾਲ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

38. ਉਸੇ ਸਾਲ, ਅਤੇ ਕੀ ਹੋਰ, ਉਸੇ ਖੰਡ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਾਥ ਬ੍ਰੋਸ. ਐਕਸਿਮ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਬੈਸਟ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ।10 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ: -

"14. ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਬੇਲੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਾਰੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਮਨ ਲਾਅ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਸਮਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਮਨ ਲਾਅ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਵਲੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦਾ ਮਾਪਦੰਡ ਉਹੀ ਸੀ ਜੋ ਇੱਕ ਸਾਧਾਰਣ ਸਮਝਦਾਰ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਮਾਲ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਕਰਦਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਲਾਪਰਵਾਹ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਖਭਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਿੰਨੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਲ ਦੀ ਕਰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਮਨ ਲਾਅ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਰਾਵਾਡੀ ਫਲੋਟਿਲਾ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਬਗਵੰਦਾਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ:

"ਮੌਜੂਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਹ ਜਾਂਚਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਮਨ ਲਾਅ ਨੇ ਭਾਰਤ ਭਰ ਵਿੱਚ ਆਮ ਢੋਆਈਕਾਰਾਂ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ। ਤੱਥ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਕੈਰੀਅਰਜ਼ ਐਕਟ, 1865 ਵਿੱਚ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਇੱਕ ਐਕਟ ਜੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕੈਰੀਅਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ 1830 ਦੇ ਖਾਕੇ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।"

"15. ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕੈਰੀਅਰਜ਼ ਐਕਟ, 1865 ਨੂੰ ਅਧਿਨਿਯਮਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਮ ਢੋਆਈਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰੀ ਜਾਣ ਲੱਗੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 158 ਉਸ ਮਾਲ ਦੀ ਢੋਆਈ ਲਈ ਬੇਲਮੈਂਟ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਬੇਲਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀ ਗਈ ਬੇਲਮੈਂਟ ਮੁਫਤ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਗਈ "ਬੇਲਮੈਂਟ" ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਵਿਆਪਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ "ਮਾਲ ਦੀ ਸੌਂਪਣੀ" ਨੂੰ ਢੋਆਈ ਲਈ ਕੈਰੀਅਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰ ਸਕੇ। ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੈਰੀਅਰਜ਼ ਐਕਟ, 1865 ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮਨ ਨਾਲ, ਢੋਆਈਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਉਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਲੱਭਣਾ ਹੈ।"

"25. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਧਾਰਾ 6, 8 ਅਤੇ 9 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 6 ਆਮ ਢੋਆਈਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਕਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਖਾਸ ਕਰਾਰ ਢੋਆਈਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਚਾਉ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਮਾਲ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚੇ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਗੁਆਚ ਜਾਂ ਨਾ-ਡਿਲਿਵਰੀ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਏਜੰਟਾਂ ਜਾਂ ਸੇਵਕਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਗੁਆਚ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਬੋਝ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਮੁਦਾਈ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 9 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਢੋਆਈਕਾਰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਗੁਆਚ ਰੱਬ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਹੈ (ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦਾ ਫਰੇਜ਼, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ)। ਵਿਚ ਕਲਕੱਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਇੰਡੀਆ ਜਨਰਲ ਨੇਵੀਗੇਸ਼ਨ ਅਤੇ Rly. ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ, ਰਿਵਰ ਸਟੀਮ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨੇਵੀਗੇਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸਿਆਮ ਸੁੰਦਰ ਟੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਦਿਆ ਰਤਨ ਬਨਾਮ ਕੋਟਾ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਕੇਰਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੇਰਲਾ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਕੁਨਾਥ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਅਤੇ 8 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੈਰੀਅਰਜ਼ ਐਕਟ, 1865 ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਸਹੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਾਨੂੰਨ।"

39. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 69A ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਅਤਿ ਆਵਸ਼ਯਕ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਪਾਉਣਾ ਪਵੇ ਕਿ ਦੂਜਾ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਨ, ਅੰਦਰੂਨੀ, ਕਰਦਾਤਾ ਦੇ ਮਾਲਕੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇੱਕ ਬੇਲੀ, ਜੋ ਇੱਕ ਆਮ ਢੋਆਈਆ ਹੈ, ਸਮਾਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇੱਕ ਬੇਲੀ ਜੋ ਇੱਕ ਆਮ ਢੋਆਈਆ ਹੈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਬੇਲਮੈਂਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਮ ਢੋਆਈਆ ਵਲੋਂ ਕੰਸਾਈਨੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਕੰਸਾਈਨਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਨ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਹੈ। ਸਮਾਨ ਦੇ ਢੋਆਈ ਦੇ ਕਰਾਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੌਰਾਨ, ਬੇਲੀ ਸਮਾਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ। ਸਮਾਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਰਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਢੋਆਈਆ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਢੋਆਈਆ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ।

ਈ. ਸੜਕ ਰਾਹੀਂ ਢੋਆਈ ਐਕਟ, 2007

40. ਸੜਕ ਰਾਹੀਂ ਢੋਆਈ ਐਕਟ, 2007 ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ, ਜੇਕਰ ਕੰਸਾਈਨੀ ਵਲੋਂ ਡਿਲੀਵਰੀ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਢੋਆਈਆ, ਜਿਵੇਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਮਾਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਢੋਆਈਆ ਤੋਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਮਾਲਕੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ ਭਾਵੇਂ ਕੰਸਾਈਨੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਪੈਸੇ ਆਮ ਢੋਆਈਆ ਵਲੋਂ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕੰਸਾਈਨੀ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਨੁਸਾਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 15(4) ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਆਮ ਢੋਆਈਆ ਕੋਲ ਕੰਸਾਈਨੀ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕੰਸਾਈਨਮੈਂਟ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੇ ਧਾਰਾ 69A ਦੇ ਹੋਰ ਤੱਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਉਹ ਸਮਾਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ ਵੇਚਦਾ ਹੈ।

ਐਫ. ਆਪਰਾਧਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਭੰਗ

41. ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 ਦੀ ਧਾਰਾ 405 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:

“405. ਆਪਰਾਧਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਭੰਗ

ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਢੰਗ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਾਰ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਨੁਮਾਨਿਤ, ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਬਾਰੇ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, “ਆਪਰਾਧਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਭੰਗ” ਦਾ ਕਮਿਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 405 ਅਧੀਨ ਉਦਾਹਰਣ (ਐਫ) ਉਚਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: -

“ਉਦਾਹਰਣ ਐਫ. ਏ, ਇੱਕ ਵਾਹਕ, ਨੂੰ ਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਢੋਣ ਲਈ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਪਾਈ ਦੁਆਰਾ ਢੋਣ ਲਈ। ਏ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਗਬਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਏ ਨੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਭੰਗ ਦਾ ਕਮਿਟ ਕੀਤਾ ਹੈ।”

ਜੀ ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਐਕਟ, 1930

42. ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਐਕਟ, 1930 ਦੀ ਧਾਰਾ 39,ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਰਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਕਰੀਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵਾਹਕ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੀ ਸੁਪੁਰਦਗੀ ਨੂੰ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੀ ਸੁਪੁਰਦਗੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਲ ਨੂੰ ਕੰਸਾਈਨੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹੁੰਚਾਏ। ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਮਾਲਕ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਕਰੀ

ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: -

“27. ਮਾਲਕ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਕਰੀ. —

ਇਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਅਧੀਨਤਾ ਵਿੱਚ, ਜਿਥੇ ਮਾਲ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਵੇਚੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਜਾਂ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਵੇਚਦਾ, ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਮਾਲ ਉੱਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਿਰਲੇਖ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਜਬ ਤੱਕ ਕਿ ਮਾਲ ਦਾ ਮਾਲਕ ਆਪਣੇ ਆਚਰਣ ਨਾਲ ਵਿਕਰੀਦਾਰ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਪਾਰਕ ਏਜੰਟ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ, ਮਾਲ ਜਾਂ ਮਾਲ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਕਰੀ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਵਪਾਰਕ ਏਜੰਟ ਦੇ ਆਮ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੈਧ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੇ ਮਾਲ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ; ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਖਰੀਦਦਾਰ ਚੰਗੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੇ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਨਾ ਕਰੇ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

43. ਕੈਰੀਅਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਨਾਲ ਸਿਰਲੇਖ ਨਹੀਂ ਲੰਘਦਾ ਸਿਵਾਏ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਲ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਵੇ ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਸੜਕ ਰਾਹੀਂ ਲੇਜਾਣ ਦੇ ਐਕਟ, 2007 ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ, ਕੈਰੀਅਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਅਨੁਮਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਐਚ. ਕੀ ਇੱਕ ਚੋਰ ਮਾਲਕ ਹੈ? ਮਾਲਕੀਅਤ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ।

44. ਕੀ ਇੱਕ ਚੋਰ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਪਤ ਅਯੰਗਾਰ ਦੀ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ।

“12. ਸਾਈਨ ਕੁਆ ਨੋਨ ਹੈ “ਮਾਲਕੀਅਤ”। - ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ “ਮਾਲਕ ਪਾਇਆ ਗਿਆ” ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ, ਖੋਜ ਦੌਰਾਨ, ਕੁਝ ਲੇਖ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੇਖ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ ਉਹ ਉਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਚੋਰੀ ਦੇ ਮਾਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਚੋਰ ਉਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਧਾਰਾ 69ਏ ਨੂੰ ਕੁਝ ਆਈਟਮਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਨਿਯਮਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਲੱਭਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਮੰਨਣ ਲਈ ਮਾਨ ਲੈਣਾ ਪਵੇਗਾ।” 45. ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਆਈ. ਪਾਵੁੰਨੀ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਧਾਰਾ 69ਏ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੇਖ ਇੱਕ ਬਾਕਸ ਵਿੱਚ ਪਾਏ। ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਮਾਲਕੀਅਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਵੈਰੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਕੇਰਲਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਭਾਰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲੇਖ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਇਸ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਹੈ:

“13. …ਪਰ ਨਿਸ਼ੇਧਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੋਈ ਵੀ ਲੇਖ ਜੋ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ, ਇਸਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਲਕੀਅਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਰਖ-ਰਖਾਵ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੋਈ ਮਾਲਕੀਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਨਾਹੀ ਜਾਂ ਨਿਸ਼ੇਧਾਤਮਕ ਲੇਖ ਵੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਲਕੀਅਤ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾ ਦੇ ਸਕੇ ਜਾਂ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ

ਅਧੀਨ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।"

46. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਐਡਲ. ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਬਨਾਮ ਐਸ. ਪਿਚੈਮੁਰਕਨ ਚੇਟੀਆਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 1984 (147) ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ 251 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 69ਏ ਨੂੰ ਤਬ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਮੀਨ ਨੂੰ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 135(b)(ii) ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:

"ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਢੋਆਈਆ ਵਜੋਂ ਚੀਫ ਪ੍ਰੈਸੀਡੈਂਸੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਚੀਫ ਪ੍ਰੈਸੀਡੈਂਸੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਨ ਦੇ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਵਿੱਤੀ ਮੈਗਨੇਟ ਅੰਡਰਗ੍ਰਾਉਂਡ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸਿਰਫ ਸ. 110 ਦੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸੋਨੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਚੁੱਪ ਰੱਖੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ, ਉਸਨੂੰ ਆਈ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 69ਏ ਅਧੀਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਧਾਰਾ 69ਏ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਿਰਫ ਤਦ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਸਮਾਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇ।"

47. ਦੋਵੇਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੇਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਸੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਮਨਾਹੀ ਜਾਂ ਨਿਸ਼ੇਧਾਤਮਕ ਲੇਖਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਧਾਰਾ 69ਏ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਮਾਲਕੀਅਤ ਦੀ ਅਵੈਧਤਾ ਧਾਰਾ 69ਏ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਲੱਭਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਸਮਾਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਕੀਅਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜੋ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਧਾਰਾ 69ਏ ਅਧੀਨ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਆਮ ਢੋਆਈਆ ਖੇਪ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਬੰਧ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਸਮਾਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਉਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਚੋਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਾਲਕ ਹੈ? ਕੀ ਇੱਕ ਚੋਰ ਮਾਲਕ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 69ਏ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੋਰ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਿੱਚਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਚੋਰ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮੰਨਣਾ ਇਹ ਵੀ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਪਛਾਣਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਨਤੀਜਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਉਚਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਮਾਮਲੇ, ਜਦੋਂ ਸਰੋਤ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ, ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਓ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਲੱਭ ਰਿਹਾ ਹੈ ਮਾਲਕ, ਜਦੋਂ ਤੱਥ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੈਰੀਅਰ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਫਿਰ ਉਸਨੂੰ ਮਾਲਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਨਤੀਜੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਨ।

I. ਮਿਤੀ 07.07.1964 ਦਾ ਸਰਕੂਲਰ

48. ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਕੂਲਰ ਦੀਆਂ ਸਮਗਰੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ 7ਵੀਂ ਜੁਲਾਈ 1964 ਨੂੰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹਨ, ਨਾਮਤ: ਸਰਕੂਲਰ ਨੰਬਰ 20 ਆਫ 1964. ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

"86. ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਧਾਰਾ 69 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦਾ ਪੂਰਕ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਦਾ ਆਕਲਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ੍ਰੋਤ ਉਸ ਨੇ ਸੰਤੋਖਜਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।

87. ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 69A ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤਾਂ ਇਹ ਹਨ ਕਿ (i) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ, ਬੁੱਲੀਅਨ, ਗਹਿਣੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਕਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀਆਂ

ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ੍ਰੋਤ ਦੀ ਆਮਦਨ ਲਈ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ (ii) ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਅਤੇ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ, ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ (ਹੁਣ ਆਕਲਨ ਅਫਸਰ) ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸੰਤੋਖਜਨਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ..." ਸੰਤੋਖਜਨਕ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਤੱਥ, ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

88. ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1964 ਨੂੰ ਕੁਝ ਆਲੋਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਸੀਬਤ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਹਣੇ ਜਾਂ ਜਵੇਲਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਜਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ:

“ਅਕਸਰ, ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਕਾਲੇ ਧਨ ਨੂੰ ਸੋਨੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸੋਨੇ ਦੇ ਗਹਣੇ ਜਾਂ ਸੋਨੇ ਦੇ ਬਰਤਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਵਿਰਾਸਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਬਾਹਰ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਆਮ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਜੋ ਨਕਦ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ..... ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਹ (ਸੈਕਸ਼ਨ 69ਏ) ਮੱਧ ਵਰਗ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਚੋਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਧਨ-ਕਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਭਵਤ: ਗਹਣਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੁ.25,000 ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ‘ਤੁਸੀਂ ਹੋਰ ਗਹਣੇ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ?’.... ਮੈਂ ਵਾਅਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿੱਚਲੇ ਮੱਧ ਵਰਗ ਦੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਚੋਟ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਈ ਜਾਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਬਕਾਇਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਵਾਂਗੇ। ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ..... ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਵਾਂਗੇ..... ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਰੋਲਾਂ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣਗੇ। ਪਰ ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਵੱਡੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਬਚਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।”

ਜੇ. ਵਿਭਾਗੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 11.05.1994

49. ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿਭਾਗੀ ਹਦਾਇਤ ਨੰਬਰ 1916 ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 11ਵੀਂ ਮਈ, 1994 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

“2. ਵਿਭਾਗੀ ਹਦਾਇਤਾਂ। – ਹਦਾਇਤ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

“ਖੋਜ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੌਰਾਨ ਗਹਣਿਆਂ ਅਤੇ ਆਭੂਸ਼ਣਾਂ ਦੀ ਜ਼ਬਤੀ- ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼।- ਧਾਰਾ 132 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੌਰਾਨ ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਗਹਣਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਉਦਾਹਰਣ ਬੋਰਡ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹਨ। ਜਿਥੇ ਖੋਜ ਪਾਰਟੀਆਂ ਗਹਣਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਥੇ ਇੱਕ ਆਮ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਨੇ ਜਾਂਚਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਖਤ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:-

(i) ਧਨ-ਕਰ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੋਨੇ ਦੇ ਗਹਣੇ ਅਤੇ ਆਭੂਸ਼ਣ ਜੋ ਧਨ-ਕਰ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੁੱਲ ਭਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿਲੇ ਹਨ, ਉਹੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

(ii) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਧਨ-ਕਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤ ਲਈ 500 ਗ੍ਰਾਮ ਤੱਕ, ਅਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤ ਲਈ 250 ਗ੍ਰਾਮ ਤੱਕ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹਰ ਮਰਦ ਮੈਂਬਰ ਲਈ 100 ਗ੍ਰਾਮ ਤੱਕ ਸੋਨੇ ਦੇ ਗਹਣੇ ਅਤੇ ਆਭੂਸ਼ਣ ਜ਼ਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

(iii)ਅਧਿਕ□ਤ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ, ਉਸ ਸਮਾਜ ਦੀ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ

ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, ਗਹਣਿਆਂ ਅਤੇ ਆਭੂਸ਼ਣਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਖੋਜ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਖੋਜ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮਿਲੇ ਗਹਣਿਆਂ ਅਤੇ ਆਭੂਸ਼ਣਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਤ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।"

ਕੇ. ਆਰ. ਬੀ. ਜੋਧਾ ਮਾਲ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

50. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਆਰ.ਬੀ. ਜੋਧਾ ਮਾਲ ਕੁਥਿਆਲਾ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ, ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ; ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ12 ਵਿੱਚ ਹੈ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਤਿੰਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ ਵਿਆਜ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕਰਜ਼ ਲਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਬਣਨ ਨਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਪਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਰਹੇ ਹੋਟਲ ਨੂੰ ਉਜਾੜਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕਸਟੋਡੀਅਨ ਵਿੱਚ ਵੇਸਟ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਰਦਾਤਾ ਦਾ ਦਾਵਾ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਅਸੈਸਿੰਗ ਅਫਸਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਹੋਟਲ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਆਮਦਨ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਕਸਟੋਡੀਅਨ ਨਾਲ ਵੇਸਟ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਚੂੰਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਦਾਵਾ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਸੀ (ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਤਰਕ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੀ ਕਸਟੋਡੀਅਨ ਵਿੱਚ ਵੇਸਟ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਰਦਾਤਾ ਮਾਲਕ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"9. ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ "ਮਾਲਕ" ਕੌਣ ਹੈ? ਕੀ ਇਹ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਸਟ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹਿੱਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 9 ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਕਰ ਅਧੀਨ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹਿੱਤ ਨੂੰ। ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ, ਹਰ ਇੱਕ ਦਾ ਇਸ ਉੱਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਖਾਸ ਹੱਕ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 9 ਲਈ, ਮਾਲਕ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਕਿ ਮਾਲਕ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪਰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਜੋਂ ਵਰਤ ਸਕੇ।

10. ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਲਈ, ਆਓ ਅਸੀਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਿਅਵਹਾਰਿਕ ਦ□□ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਵੇਖੀਏ। ਜੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਉਜਾੜੇ ਗਏ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲਗਭਗ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ "ਆਰਡੀਨੈਂਸ" ਲਾਗੂ ਸੀ ਤਦ ਤੱਕ ਉਹਨਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਦੁਰਭਾਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਛੱਡੇ ਗਏ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ, ਲਾਭ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪਾਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਸੰਭਾਗਿਆਵਸ਼, ਭੂਤਕਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਿਵੇਂ ਮਿਸਟਰ ਮਹਾਜਨ ਸਾਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਆਇਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ, ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਾਂਗ, ਨਿਆਇਕ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

14. ਟੈਕਸ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਪਰੀਖਿਆ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਆਮਦਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕੌਣ ਹੈ। ਮਿਸਟਰ ਮਹਾਜਨ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1952, ਦੀ ਧਾਰਾ 82 ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਦੋਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਧਾਂਤ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ।

17. ਉਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਮਝੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉੱਥੇ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉਜਾੜੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਛੱਡਣ ਨਾਲ ਛੱਡੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 19(1)(f) ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਉਜਾੜੇ ਗਏ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਛੱਡੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਾਕੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਪਰ ਅਸਲ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ, ਕੀ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕੀਅਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਲਈ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਆਮਦਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ "ਮਾਲਕ" ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਦਰਭਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਅਰਥ ਹਨ। ਕੁਝ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਟਰਾਉਡ ਦੀ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ (3ਜੀ ਐਡੀ.) ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ "ਮਾਲਕ" ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਅਰਥ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਮੌਜੂਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਹ ਜਾਂਚਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖਰੇ ਸੰਦਰਭਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ "ਮਾਲਕ" ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ। ਧਾਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ "ਮਾਲਕ" ਨੂੰ ਜੋ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਦਬਾਅ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

18. ਮਿਸਟਰ ਮਹਾਜਨ ਨੇ ਅਗਲਾ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਜੁਰਿਸਪ੍ਰੂਡੈਂਸ ਉੱਤੇ ਪੋਲਾਕ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ (6ਵੀਂ ਐਡੀ. 1929) ਪੰਨਾ 178-80: “ਮਾਲਕੀਅਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁੱਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀਆਂ ਸਮੁੱਚੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ .... ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਮਾਲਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਵੇ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਸਮੇਂ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ; ਅਕਸਰ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਸੀਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਵਸ਼ੇ□ ਨੂੰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਹਰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਸੀਮਿਤ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੈ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ; ਅਤੇ ਉਹ ਮਾਲਕ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਹੋਵੇ”।

51. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਘਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਲਈ ਆਕਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਲਕ ਮਾਲਕ ਸੀ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਉਹ ਸਹੀ ਸੀ।

52. ਦੇਰ ਨਵਾਬ ਸਰ ਮੀਰ ਉਸਮਾਨ ਅਲੀ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਵੈਲਥ ਟੈਕਸ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ13SUPERSCRIPT; ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਵੈਲਥ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1957 ਅਧੀਨ ਉੱਠਿਆ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(m) ਨੇ ਨੈੱਟ ਵੈਲਥ ਨੂੰ ਉਹ ਸੰਪਤੀਆਂ “ਜੋ ਮੁਦਈ ਦੇ ਕੋਲ ਹਨ” ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ। ਕਿਹੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਨੇ ਸੰਪਤੀ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਬਿਨਾਂ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤੇ। ਪੂਰੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ:

“11. ਜਿਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਾਂ ਉਹ ਹੈ ‘ਮੁਦਈ ਦੇ ਕੋਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਉੱਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ’। ਕੀ ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੁਦਈ ਦੀ ਨੈੱਟ ਵੈਲਥ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ? ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਹਸਤਾਂਤਰਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53-ਏ ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਇਕ ਕਰਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਥੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਕਰੇਤਾਓਂ ਕੋਲ ਉਸ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਖਰੀਦਦਾਰ ਵੀ

ਔਪਚਾਰਿਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਅੰਜਾਮ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਣਇੱਛੁਕ ਸੀ। ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ, ਖਰੀਦਦਾਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਲਕਾਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਲਕੀਅਤ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਮਾਲਕੀਅਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 9 ਅਤੇ 10 ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 22 ਤੋਂ 24 ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ 'ਮਾਲਕ' ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਘਰ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਹੀ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਨੈਤਿਕ ਜਾਂ ਲਾਭਕਾਰੀ ਮਾਲਕ ਨੂੰ। ਸਲਮੰਡ ਔਨ ਜੂਰੀਸਪ੍ਰੂਡੈਂਸ, 12ਵੀਂ ਐਡੀ., ਪੰਨਾ 246 ਤੋਂ 'ਮਾਲਕੀਅਤ' ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਦਾ ਹੈ 264 ਤੱਕ. ਸੈਲਮੰਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਮਾਲਕੀਅਤ', ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਸਤੂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਜੋ ਉਸਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਮਲਕੀਅਤ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਕੰਪਲੈਕਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਰੇ ਹਨ ਰੀਮ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੰਗਾ ਹੋਣਾ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਖਾਸ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ. ਪਹਿਲਾਂ, ਸਾਲਮੰਡ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਮਾਲਕ ਕਰੇਗਾ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਮਾਲਕ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ: ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਅਰਥਾਤ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇਸ ਤੋਂ ਆਮਦਨ। ਤੀਜਾ, ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਖਪਤ ਕਰਨ, ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿਓ। ਚੌਥਾ, ਮਾਲਕੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋਣਾ. ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਮਾਲਕ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਸੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਪੰਜਵਾਂ, ਮਾਲਕੀ ਇੱਕ ਬਾਕੀ ਅੱਖਰ ਹੈ. ਸੈਲਮੰਡ ਵੀ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਿਚਕਾਰ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਲਕੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮੂਲ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਮਲਕੀਅਤ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਇਕੁਇਟੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਤੱਕ. ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲੀ ਮਾਲਕੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ."

53. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਮੀਕਰਨ 'ਮਾਲਕ' ਦੇ ਨਾਲ ਪਰ ਇਹ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸੰਪੱਤੀ ਹੁਣ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ "ਸਿਰਫ਼ ਕਬਜਾ ਜਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਕਬਜਾ ਜੋ ਕਿ ਕਬਜੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਲਿਆਏਗੀ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਸ਼ੁੱਧ ਦੌਲਤ "ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ" ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਰ.ਬੀ. ਜੋਧਾ ਮੱਲ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ:

“17. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ “ਮਾਲਕ” ਦੇ ਅਰਥ ਬਾਰੇ ਆਰ.ਬੀ. ਜੋਧਾ ਮਲ ਕੁਠਿਆਲਾ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. [(1971) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 369 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1972 ਐਸ.ਸੀ. 126 : (1971) 82 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 570] ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਉੱਥੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਮਾਲਕ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਕਿ ਮਾਲਕ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪਰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਜੋਂ ਵਰਤ ਸਕੇ। ਜਿਸ ਕਰਦਾਤਾ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਕਸਟੋਡੀਅਨ ਵਿੱਚ ਰਹੀ, ਉਹ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਫਿਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਵਾਲੇ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 575 (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨਾ 373, ਪੈਰਾ 11) ਤੇ ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਜੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਹਨ ਜੋ ਅਸੀਂ ਹੁਣੇ ਧਿਆਨ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਧਨ ਕਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੈਤਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਪਰ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚੰਗਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ, ਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਜਬੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ “ਕਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ ਸੰਪਤੀ” ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸੰਪਤੀ “ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ” ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਇੱਕ

ਪਹਿਲੂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਇਸ ਲਈ, ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਰਾਜਸਵ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸੰਪਤੀ ਧਨ ਕਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਰਦਾਤਾ ਦੀ ਮਿਲਕੀਅਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹੀ।

54. ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬੰਬੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੋਦਾਰ ਸੀਮੈਂਟ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ14SUPERSCRIPT ਵਿੱਚ, ਤਿੰਨ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸੈੱਟ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਮਾਮਲਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 257 ਅਧੀਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਰੈਫਰੈਂਸ ਦੁਆਰਾ ਉੱਠਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਫੈਸਲੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਉਂਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਕੰਪਨੀ ਫਲੈਟਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਫਲੈਟਾਂ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 22 ਅਧੀਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸਨ। ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉੱਠਣ ਵਾਲਾ ਆਮ ਸਵਾਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਬਨਾਮ ਧਾਰਾ 56 ਸੀ। ਧਾਰਾ 22 ਘਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਕਰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਐਲਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 27 ਘਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਇਜ਼ਹਾਰ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅੰਤਰ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾਵਾਂ 22 ਤੋਂ 26 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ। ਇਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਜਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਚਲਾਈ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕਰਾਰ ਦੇ ਅੰਸ਼ਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੋਧਾ ਮਲ (ਉੱਪਰੋਕਤ) ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਪਟਨਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੇ ਵਾਧੂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬਿਹਾਰ ਬਨਾਮ ਮਿਸ ਸਹਾਇ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੰਪਨੀ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ15SUPERSCRIPT। ਚੂੰਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਟਨਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਤਰਕ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"32. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਪੰਨਾ 361 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ:

"ਇਸ ਲਿਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਰ ਮਾਲਕੀਅਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਉਹਨਾਂ ਸਾਧਾਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਇਹ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੇਚੀਦਾ ਸਵਾਲ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਕੀਅਤ ਕੀ ਹੈ। ਕੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਖਾਲੀ ਖੋਲ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਜਿਸ ਕੋਲ ਵਿਅਵਹਾਰਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ? ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ 'ਮਾਲਕ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਵਿਅਵਹਾਰਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ — ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਲਾਭ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਅਚਰਜ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਮਤਭੇਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਹੇਗੇ, ਜੀ., ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਬਾਅ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣ ਜਾਵੇ, ਜੋਧਾ ਮਲ [(1971) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 369 : (1971) 82 ਆਈ.ਟੀ.

ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਤ ਜਾਗਰੂਕ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਇਕੁਇਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਟੈਕਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਧਾਰਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਝ ਵੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ — ਕੁਝ ਵੀ ਤਾਤਪਰਿਯ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ। ਅਸੀਂ ਕੇਵਲ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਫਿਰ ਵੀ, ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਤਰਕਸੰਗਤ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਚ੍ਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਖਾਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ

ਨਿਰਣਾ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਉਚਿਤ ਥਾਂ ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਵਾਂਗੇ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਸੰਕਲਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ 'ਮਾਲਕੀਅਤ' ਦਾ। ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਮਲਕੀਅਤ ਕੀ ਹੈ? ਰੋਮਨ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ, ਮੱਧਕਾਲੀ ਪੜਾਅ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫ਼ਾਰਮੂਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਇੰਟਰਸਪਰਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਹੁਣ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਉਭਰਦਾ ਹੈ। ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਦੇ ਪੂਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁਣ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ:

'(ਏ) ਆਨੰਦ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ (ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਰੈਜ਼ਲ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ, ਪੈਦਾਵਾਰ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ);

(ਬੀ) ਕਬਜ਼ਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ;

(c) ਇੰਟਰ ਵਿਵੋਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ;

(ਡੀ) ਵਸੀਅਤ ਰਾਹੀਂ ਸੰਪਤੀ ਛੱਡਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।'

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਵਰਤਣ ਜਾਂ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਹੈ.... ਪਰ ਹਰ ਮਾਲਕ ਕੋਲ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ — ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਾਲਕ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।' (ਜੀ.ਡਬਲਿਊ. ਪੈਟਨ ਦੀ ਜੁਰਿਸਪ੍ਰੂਡੈਂਸ ਤੇ ਹਵਾਲਾ, 4ਥ ਐਡਨ., ਪੰਨਾ 517-18।)

ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਦਾਹਰਣਾਤਮਕ ਕੇਸਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਿਆਂ, ਪੈਟਨ ਪੰਨਾ 577 ਤੇ ਧਾਰਾ (ਐਕਸ) ਵਿੱਚ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:

‘ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹਾ ਭੌਤਿਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣਾ....’

ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਟਿਊਬੈਂਟੀਆ: ਯੰਗ ਬਨਾਮ ਹਿਚੇਂਸ ਅਤੇ ਪੀਅਰਸਨ ਬਨਾਮ ਪੋਸਟ [(1805) 3 ਕੇਨਸ 175 (ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ)] ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਸੰਪਤੀ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਹੀ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅੰਗ ਹੈ।

ਇਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਅਸਰ ਨਾਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਾ ਜੁਰਿਸਪ੍ਰੂਡੈਂਸ ਉੱਤੇ ਦੀਆਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, (4ਥ ਐਡਨ., ਪੰਨਾ 400 ਤੇ):

‘ਇਸ ਲਈ, ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ‘ਬਿਹਤਰ ਅਧਿਕਾਰ’ ਦਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਚੱਲਣਯੋਗ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਰਬਸੰਪੂਰਣ ਹੈ। ਅਸਲ ਕਬਜ਼ਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇੱਕ ਕਬਜ਼ੇਦਾਰ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।’

“ਫਿਰ, ਪੰਨਾ 404 ਤੇ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲੇਖਕ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:

‘ਕਾਨੂੰਨੀ’ ਮਾਲਕੀ ਅਤੇ ‘ਇਕੁਇਟੇਬਲ’ ਮਾਲਕੀ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਉੱਤੇ ਵੀ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪਛਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕੁਇਟੀ ਵਿੱਚ ਪਛਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਤਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਟਰੱਸਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਿਰਫ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਕਾਲੀ ਮਾਲਕੀਆਂ ਦਾ ਹੋਣਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਟਰੱਸਟੀ ਦੀ ਅਤੇ ਇਕੁਇਟੀ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਦੀ।’ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਇਕੁਇਟੇਬਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਟਰੱਸਟ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇ। ਕਿਉਂਕਿ, ‘ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਖੁਦ ਆਪਣੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲਈ ਇੱਕ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਲਈ ਟਰੱਸਟੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਇਕੁਇਟੇਬਲ ਮਾਲਕੀ ਉਸਦੇ ਲਈ ਉਤਨੀ ਹੀ ਲਾਭਹੀਣ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਲਕੀ ਟਰੱਸਟੀ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਇਕੁਇਟੇਬਲ ਮਾਲਕੀ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਉਹਨਾਂ ਐਤਿਹਾਸਿਕ ਕਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਲਾਭ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਫਰਕ ਸਿਰਫ ਨੰਗੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਚਾਹੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਇਕੁਇਟੇਬਲ, ਅਤੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ’ (ਦੀਆਸ ਉੱਤੇ ਜੁਰਿਸਪ੍ਰੂਡੈਂਸ, 4ਥ ਐਡਨ. ਦੇ ਪੰਨੇ 404-405 ਵੇਖੋ)।

ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਹੋਲਡ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਅੰਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰੀ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਤਫਾਕਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜੋਧਾ ਮਲ [(1971) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 369 : (1971) 82 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 570] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਟਰਾਉਡ ਦੀ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਨੇ ਮਾਲਕੀਅਤ ਦੀਆਂ ਕਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਵਹਾਰਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਕਾਰਨ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਮਾਮਲਾ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੰਬਾਈ ਨਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਟਰਾਉਡ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ 'ਮਾਲਕੀਅਤ' ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇਣਾ। ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ 'ਮਾਲਕ' ਜਾਂ 'ਮਾਲਿਕ' ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ (ਉਸ ਦੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ) ਇਹ ਸਮਾਂ ਲਈ ਲਾਭਕਾਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਵੇਸਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਕੋਲ ਇਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ, ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਣ, ਜਾਂ ਉਸਾਰੂਫਤ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੈ, ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ, ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਜੋ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਟਰਾਉਡ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ:

“'ਮਾਲਕ' ਹਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਜਾਂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ; ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਸਾਲ ਦਰ ਸਾਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਛੋਟੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਂ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ।' (ਸਟਰਾਉਡ ਦੀ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ, 3ਜੀ ਐਡਨ., ਵੌਲ. 3, ਪੀ. 2060)

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰੇਕ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਨਿਆਇਕ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ 'ਮਾਲਕ' ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸੱਚੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਛਿਲਕੇ ਨੂੰ ਮਾਲਕੀਅਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਸ ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ। ਕਾਰਨ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਆਖਰਕਾਰ, ਕੌਣ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਧਿਕ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਟੈਕਸ ਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ - ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਪੈਸੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਅਸਲ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅੰਤ ਜਾਂ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ, ਫਿਰ ਕਹੋ, ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕਰਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਪਸ਼ਟ ਅਨਿਆਇ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਅਜੀਬ ਅਸੁਵਿਧਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਬੇਤੁਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਹਿਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੋਈ ਵੀ ਤਰਕਸੰਗਤ ਅਤੇ ਤਾਰਕਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਸਲ ਸਰੀਰਕ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੀ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਉਸਾਰੂਫਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੀ

ਉਪਯੋਗ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਲਕੀਅਤ ਜਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਛਿਲਕਾ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਮਾਲਕੀਅਤ

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਕ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਲੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਰਕ ਹੈ ਜੋ ਵਿਕਰੇਤਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਨੁਮਾਨਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਿਥੇ ਇੱਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਆਪਣੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨਤ ਸ਼ਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਰਾਜਸਵ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗੀ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸਮਝੌਤਾ ਖਾਲੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਵਹੀਕਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਹਾਇ ਪਰਿਵਾਰ (ਵਿਕਰੇਤਾ) ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਬਦਲਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ — ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਦੋਹਰੀ ਹਥਿਆਰ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਜਦੋਂ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਵਰਤ ਸਕੇ। ਕੀ ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਕਾਰਨ ਉਹ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਅਮਲੀ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਿਰਾਇਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਉਪਜ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਕੀ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਅਵਹਾਰਿਕ ਅਤੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਦੇ ਸੱਚੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਅਰਥ ਦੇ ਸਾਰ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ? ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ। ਸਮਝੌਤੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਲਾਭ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਸਾਰੇ ਲਾਭ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਰੁਕਾਵਟ ਜਾਂ ਅਵਰੋਧ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਕਰੇਤਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਹਸਤਾਂਤਰਣ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 53-ਏ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੁਣ ਮੁੜ ਕੇ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਮਰਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਰਜਿਸਟਰ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਇਹ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਕਾਰਨ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਹੁਣ ਉਭਰੇ ਹਨ ਕਿ ਮਾਲਕੀ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਵਰਤਣ ਜਾਂ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਖੁਦ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਸਾਂਝੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਇਕਵਿਟੀ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹੋਏ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਛਾਪ ਦਾ ਮਾਮ

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀ ਵਿੱਤ ਬਿੱਲ 1987 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 27 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿਕਰਪੱਤਰ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸੋਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਧਾਰਾ 22 ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਇਰਦ-ਗਿਰਦ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਪਸ਼ਟ ਸੰਦੇਹ ਜਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਛੱਡਤ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ "ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤਾਂ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਮਾਲਕ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਜੋਂ ਹੈ।"

55. ਮੈਸੂਰ ਮਿਨਰਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਐਮ.ਜੀ. ਰੋਡ, ਬੈਂਗਲੋਰ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰਜ਼ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਕਰਨਾਟਕ, ਬੈਂਗਲੋਰ16 ਵਿੱਚ ਕਰਦਾਰ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਘਰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ,

ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਸਤਵਿਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਤਬਾਦਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਘਰਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਇਸ ਦੇ ਸਟਾਫ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਰਦਾਰ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਅਧੀਨ ਮੁਰੱਤਮਾਸ਼ੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਵੀ ਮੁਰੱਤਮਾਸ਼ੀ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਲਈ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਇਲਾਵਾ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

“4. ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਾਭ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਥੇ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਅਰਥ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਭ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਯੋਗ ਬਣਾਏ। ਇਹ ਵੀ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਦੋ ਸੰਭਵ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਆਖਿਆ ਜੋ ਕਰਦਾਤਾ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

5. ਮਾਲਕੀਅਤ ਕੀ ਹੈ? ਸ਼ਬਦ “ਆਪਣਾ”, “ਮਾਲਕੀਅਤ”, “ਮਾਲਕ” ਆਮ ਅਤੇ ਸਾਪੇਕਸ਼ ਸ਼ਬਦ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਵਿਆਪਕ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਕੁਚਿਤ ਵੀ। ਅਰਥ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਬਲੈਕਸ ਲਾ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ (6ਵੀਂ ਐਡੀਸ਼ਨ) “ਮਾਲਕ” ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ:

“ਮਾਲਕ।—ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕੀਅਤ, ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹੈ; ਮਾਲਿਕ। ਉਹ ਜਿਸ ਦੇ ਪਾਸ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼, ਅਸਲ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ, ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਅਸਰੀਰਕ, ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਚਾਹੇ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਜਾਂ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇਜਾਜਤ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ।

ਸ਼ਬਦ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਨੋਮੇਨ ਜਨਰਲਿਸਸਿਮਮ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਤੋਂ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮੁੱਖ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਫੀਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਜਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇਦਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸ਼ਬਦ ‘ਮਾਲਕ’ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿੱਤ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਲਾਭ ਲਈ ਵੇਸ਼ਿਤ ਹਨ।”

6. ਉਸੇ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਬਦ “ਮਾਲਕੀਅਤ” ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ—

“ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਇਸਨੂੰ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਮਿਟ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਮੇਤ। ... ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਖਾਰਜ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਵਰਤਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਖਾਰਜ ਕਰਕੇ। ਕਬਜ਼ੇ, ਆਨੰਦ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਖਾਸ ਅਧਿਕਾਰ; ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੰਟਰੋਲ, ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੁਣ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।”

7.ਜੁਰਿਸਪ੍ਰੂਡੈਂਸ 'ਤੇ ਡਾਇਸ (4ਵੀਂ ਐਡੀ., ਪੰਨਾ 400) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:

“ਇਸ ਲਈ, ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਨਾ ਹੱਕ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ 'ਬਿਹਤਰ ਅਧਿਕਾਰ' ਦਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਚੱਲ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਚਾਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਰਬਸੰਮਤ ਹੈ। ਅਸਲ ਕਬਜ਼ਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਨਾ ਹੋਣ ਤੱਕ ਇਸਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਬਜ਼ੇਦਾਰ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।”

8.ਸਟਰਾਉਡ ਦੀ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਮਾਲਕਾਨਾ ਹੱਕ ਦੀਆਂ ਕਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨੂੰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ "ਮਾਲਕ" ਜਾਂ "ਮਾਲਕਣ" ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ (ਉਸ ਦੀ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ) ਇਹ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੇਸਟਿਡ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਕੋਲ ਇਸਦਾ ਕਬਜ਼ਾ, ਨਿਯੰਤਰਣ, ਜਾਂ ਉਸਫਰੁਕਟ ਹੈ; ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੈ, ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ, ਦਿਮਾਗਦਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ। ਸਟਰਾਉਡ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੈ:

"'ਮਾਲਕ' ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ 'ਹਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਜਾਂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ; ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਸਾਲ ਦਰ ਸਾਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਘੱਟ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਇੱਛਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ।'"

19. ਇਹ ਅਚਰਜ ਨਾਲ ਸੈਟਲ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਦੋ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਪੂਰਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇਮਾਰਤ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਅਰਥ ਦੇਣਾ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਸੈਸੀ ਨੇ ਕੀਮਤ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ, ਉਸਨੂੰ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੈਸੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 32 ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਜੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਲਕ ਇਹ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ. ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ. ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਹੱਥ ਵਿਚ ਕੇਸ ਵਿਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ, ਪਰ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਕਾਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਭਾਗ-ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਦਬਦਬਾ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਕੁਆਰਟਰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਟਾਫ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਹੈ ਆਮ ਗਿਆਨ, ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡਾਂ ਵਾਂਗ, ਘਰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਗ-ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਕ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਲਾਟੀ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਨੰਦ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਸੰਪਤੀ ਦੇ. ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਜੇਕਰ ਅਲਾਟੀ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਸਿਰਫ਼ ਅਲਾਟੀ ਹੀ ਡਿਫਾਲਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਸਕਦੀ ਹੈ ਫੱਟੀ. ਇਹ ਸਿਰਫ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਲਾਟੀ ਕੋਈ ਤੀਜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਿੱਸੇ-ਭੁਗਤਾਨ ਅਲਾਟੀ ਟਾਈਟਲ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਹਨ। ਡਿਲੀਵਰੀ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਅਲਾਟੀ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਵੀ ਇੱਕ ਕਦਮ ਹੈ ਮਲਕੀਅਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ. ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੇਰੀ ਹੈ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਲਾਟੀ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਭੁਗਤਾਨ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

56. ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਅਲ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਅਤੇ ਡਵੈਲਪਮੈਂਟ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮੈਸੂਰ ਅਤੇ ਅਨੁਸਾਰੀ.17. ਕਰਦਾਤਾ ਕਿਰਾਏ ਉੱਤੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ, ਲੀਜ਼ਿੰਗ ਅਤੇ ਰੀਅਲ ਏਸਟੇਟ ਆਦਿ ਦੇ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, ਇਸਨੇ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਹਨ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਾਹਨਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਭੌਤਿਕ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਹੋਰ ਵੀ, ਲੀਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਅਧੀਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਵਾਹਨਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲੀਜ਼ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਸਹਿਮਤੀ ਸੀ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਹਰ ਸਮੇਂ ਵਾਹਨ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਮਾਲਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਲੀਜ਼ੀ ਦਾ ਨਾਮ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ

ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 2(30) ਅਧੀਨ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇ ਲੀਜ਼ੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕੀਤਾ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪੂਰਾ ਲੀਜ਼ ਕਿਰਾਇਆ ਕਰਦਾਤਾ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰਕ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਗਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਦਾਤਾ ਹੀ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਵਾਹਨਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 32 ਅਧੀਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਲਾਭ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਸੀ।

57. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 69A ਵਿੱਚ 'ਮਾਲਕ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਧਿ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਸੱਦਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਹੈ ਕਿ 'ਮਾਲਕ' ਦੀ ਅਵਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੋਧਾ ਮਲ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਾਇਦਾਦ ਬੇਸ਼ੱਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕਸਟੋਡੀਅਨ ਦੇ ਨਾਲ ਇਵੈਕਯੂ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੇਸਟ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕਸਟੋਡੀਅਨ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸੀ ਕਿ ਕਸਟੋਡੀਅਨ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮਾਲਕ ਸੀ ਅਤੇ ਕਰਦਾਤਾ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਕਿ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਇਵੈਕਯੂਜ਼ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਟੈਕਸ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪੈਸਾ ਵੀ ਨਾ ਮਿਲਿਆ ਹੋਵੇ। ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਮਾਲਕ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕੇ, ਨਾ ਕਿ ਮਾਲਕ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਇਵੈਕਯੂ ਦਾ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਾਕੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਬਾਕੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪਿਛਲੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮਾਲਕੀਅਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਉਸੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਧਿਆਨ ਆਮਦਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਸ਼ਬਦ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੰਦਰਭਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਅਰਥ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

58. ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਪੋਦਾਰ ਸੀਮੈਂਟ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ. (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 22 ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਅਸੀਂ ਸਹਾਇ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮਾਲਕ ਦੇ ਪੂਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜੋ ਉਸ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਨੂੰ ਮੁੜ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।NONE

ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।NONE

ਜੀਵਨ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਲੱਖਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।NONE

ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਸੀਅਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।NONE

59. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਮੋੜ 'ਤੇ ਇਹ ਗੌਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਹਕ ਕੋਲ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਲਈ, ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਕੀਅਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਮਾਲਕੀਅਤ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਣਾ ਪਵੇ। ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਧਾਰਣਾ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਬਜ਼ੇਦਾਰ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸੰਕੇਤ ਨਾ ਹੋਣ। ਲਾਭਕਾਰੀ ਵੇਸਟਿੰਗ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਿਰਲੇਖ

ਦੇ ਨਾਲ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਧਾਰਣਾ ਜੋ ਉਭਰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਪੈਸੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਅਸਲ ਕੰਟਰੋਲ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੇ ਦਰਵਾਜੇ ਖੋਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਸਲ ਸਰੀਰਕ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਉਪਯੋਗ ਲਈ ਪੂਰੀ ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਮਾਲਕੀਅਤ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਨਵੇਅੰਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਤਰਕ ਦੀ ਆਤਮਾ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ 'ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ' ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

60. ਆਓ ਇਹ ਟੈਸਟ ਲਾਗੂ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਈਏ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਹਕ ਵਜੋਂ ਸਮਾਨ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਇੱਕ ਬੇਲੀ ਵਜੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਨਾ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਸਮਾਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀਅਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਵੇਸਟ ਹੋਈ। ਜਾਇਦਾਦ ਕੰਸਾਈਨਰ ਤੋਂ ਕੰਸਾਈਨੀ ਨੂੰ ਗੁਡਜ਼ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਿਤ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਤਰ ਵਾਹਕ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ ਦੇਵੇਗਾ।ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਇਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਏ ਕੈਰੀਅਰ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕੈਰੀਅਰ ਦੇ. ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਖਾਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਇਸ ਨੂੰ ਭਰਪੂਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੈਰੀਅਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ 406. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੈ ਮਾਲ ਦੇ ਮਾਲਕ. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲ ਦੀ ਛੋਟੀ ਡਿਲਿਵਰੀ ਸੀ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਲਕਿ ਏ ਕਿਸੇ ਕੈਰੀਅਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਤਹਿਤ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬਿਟੂਮਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲੱਭਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਮਾਲ ਦੀ ਛੋਟੀ ਡਿਲਿਵਰੀ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੰਮ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ, ਕੈਰੀਅਰਜ਼ ਐਕਟ 1865 ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਤੋੜਨਾ ਦੋਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

61. ਕਰ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਇਕਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੋ ਹਰ ਇਰਾਦੇ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ, ਘਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਕਮਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਔਪਚਾਰਿਕ ਹਸਤਾਂਤਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਕਾਰਨ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਘਾਟਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਹਸਤਾਂਤਰਣ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 54 ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਾਹਕ ਜੋ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਛਾਂਵ ਵਿੱਚ ਚਿੰਮਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ, ਦੋਨੋਂ ਕਰਾਰ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਵਾਹਕ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਜੋ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਕਰਾਰ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਗਲਤ ਹੈ, ਪਰ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਬਜ਼ਾ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਵਾਹਕ ਕੋਲ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਬਿਨਾਂ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਾਹਕ ਨਾਲ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਪਛਾਣਣਾ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਨਕਾਰਾਤਮਕਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇਗਾ ਜੇਕਰ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀ ਕਰਾਰ ਅਧੀਨ ਕੰਸਾਈਨੀ ਨੂੰ ਪਾਸ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਕੰਸਾਈਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੰਸਾਈਨਰ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਮਾਲਕੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵਾਂਜਿਆ ਹੈ। ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਸੀ ਮਾਲ ਦਾ ਕਥਿਤ ਕਬਜ਼ਾ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਰਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ।

62. ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਚੇਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ [ਦੇਖੋ AIR 1980 SC 1271]। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਧਾਰਾ 69A ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ

ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਅਨਿਵਾਰਯ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਲੱਭਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਵਸਤੂ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾਤਾ ਦੇ ਮਾਲਕਾਨਾ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਹ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀਆਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ।

63. ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵੀ ਦੇਖ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 69A ਨੂੰ 1964 ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸੋਨਾ ਅਤੇ ਗਹਿਣੇ ਜਿਵੇਂ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੁਆਰਾ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਛੁਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਕਰਦਾਤਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣਨਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਇਹ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਿਟੂਮਨ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਟੈਕਸਯੋਗ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ? ਅੱਗੇ ਵਧਦਿਆਂ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮਾਨ ਕੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਬਿਟੂਮਨ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੀ ਤਰਕ ਵਿੱਚ ਬਿਟੂਮਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਨਾ ਹੱਕ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜੋ ਬਿਟੂਮਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਢੋਹ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਗਬਨ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਿਟੂਮਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ ਵੀ ਹੋਈ। ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਧਾਰਾ 69A ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰਤ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਲੱਭਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਬਿਟੂਮਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੋਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੰਨਦਿਆਂ ਕਿ ਛੋਟੀ ਡਿਲਿਵਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਵਿਲੇਨਾਮਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਾਫ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇ ਛੋਟੀ ਡਿਲਿਵਰੀ ਦਾ ਕੇਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੇ ਜਾਇਦਾਦ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਕੰਸਾਈਨੀ ਕੋਲ ਬਿਟੂਮਨ 'ਤੇ ਹਰ ਹੱਕ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸੋਚ ਸਹੀ ਹੈ, ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਇਹ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਬਿਟੂਮਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਬਿਟੂਮਨ 'ਤੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਹੱਕ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਇੱਕ ਚੋਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਬਿਹਤਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਇੱਕ ਬੇਲਮੈਂਟ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੈਰੀਅਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਸਹੀ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਸਿਰਲੇਖ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 'ਮਾਲਕ' ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜੋੜਾ ਗਿਆ।

L. “ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ”

64. ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਏਜਸਡੈਮ ਜੈਨਰਿਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਬਿਟੂਮੈਨ ਆਪਣੇ ਤੁਰੰਤ ਪਿਛਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੈਸਾ, ਬੁਲੀਅਨ ਅਤੇ ਗਹਿਣੇ ਦੀ ਸੰਗਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਸਾਥੀ ਵਜੋਂ ਉਭਰੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਬਿਟੂਮੈਨ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤ ਫਿਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ ਵਜੋਂ ਵਰਤਾਉਣ ਦਾ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟ ਟੈਕਸਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਸਰਕੁਲਰ ਨੰਬਰ 20D ਮਿਤੀ 07.07.1964 ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। {ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 48 ਵੇਖੋ}

65. ਭਗਵਾਨਦਾਸ ਨਾਰਾਇਣਦਾਸ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰ18 ਵਿੱਚ, ਜੋ ਸਵਾਲ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ, ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਅੱਗੇ, ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਰਸੀਦਾਂ ਅਤੇ ਅਚਲ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਵਸਤੂਆਂ' ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਨਿਯਮਾਂ, 1962 ਦੇ ਨਿਯਮ 112A ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸ਼ੋ-ਕਾਜ਼ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 132 ਵੀ 'ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ' ਦੇ ਇਜ਼ਹਾਰ ਨੂੰ ਵਰਤਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

“18. ਧਾਰਾ 132 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਵਿਚਾਰਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਭੱਟ ਦੀ

ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਪੁਆਇੰਟ ਆਊਟ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 132 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਖੋਜ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ "ਸੰਪਤੀਆਂ", ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਕਰਦਾਤਾ ਦੀ ਅਣਘੋਸ਼ਿਤ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇ ਕਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੀ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, 'ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਚੀਜ਼' ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ, ਜੋ ਕੁਝ ਵਿਧਾਨਕ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਢੱਕੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਉਹ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਨਕਦ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਕਰਦਾਤਾ ਦੀ ਅਣਘੋਸ਼ਿਤ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇ ਕਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਦੀ ਅਧੀਨ ਰੱਖੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਜਾਂ ਵਸਤੂ ਉਹ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੀ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕੀਮਤ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਰਸੀਦਾਂ ਅਤੇ ਅਚਲ ਸੰਪਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਿਰਲੇਖ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਉਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਹਨ ਜੋ ਪੈਸੇ ਦੇ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਾਹਿਰ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਦੀ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਰਸੀਦ ਜਾਂ ਅਚਲ ਸੰਪਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਸਿਰਲੇਖ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕੇਵਲ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹਨ ਜੋ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਬੂਤ ਦੀ ਕੀਮਤ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ। ਉਹ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕੀਮਤੀ ਹਨ ਪਰ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਕੇਵਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਹ ਨਾ ਤਾਂ ਵਪਾਰਯੋਗ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੀਮਤੀ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਧੀਨ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਰਾਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਇੱਕ ਸਬੂਤ ਦੇ, ਅਤੇ ਜੋ ਕੋਈ ਵਿਕਰੀਯੋਗ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ, ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਦੀ ਧਾਰਾ 132 ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 112A ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ 'ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਵਸਤੂਆਂ' ਨਹੀਂ ਹਨ।ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਰਸੀਦਾਂ, ਜੋ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਲੈ ਜਾਣ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ. ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਹਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਟਾਈਟਲ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਇੱਕ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੋਈ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁੱਲ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਹਾਂ ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 132 ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 112A।

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

66. ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਜਮ੍ਹਾ ਰਸੀਦ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਵੇਚੀ ਜਾਂ ਵਿਲੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਬਿਟੂਮੇਨ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਮਾਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਕੀਮਤ ਇਸਦੀ ਕੁਆਲਿਟੀ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ। ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਕੇ. ਗੈਬਰੀਅਲ ਬਾਬੂ ਅਤੇ ਹੋਰ19SUPERSCRIPT, ਕੇਰਲਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਿਪਟ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਅਚਲ ਸੰਪਤੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 132(1) ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ 'ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ ਜਾਂ ਚੀਜ਼' ਦੇ ਭਾਵ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"4... ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਅਕਸਰ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਰਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 132(1) ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਜਾਂ ਅਣਦੇਖਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪੈਸਾ, ਬੁਲੀਅਨ, ਗਹਿਣੇ, ਜੋ "ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ ਜਾਂ ਚੀਜ਼" ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਜਾਤੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ, ਨਤੀਜਤਨ, ਸ਼ਬਦ "ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ ਜਾਂ ਚੀਜ਼" ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੀਮਿਤ ਅਰਥ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਧਾਰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ, ਚਾਹੇ ਇਹ ejusdem generis ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਇਸਨੂੰ ਹੋਰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ, ਕਈ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਉੱਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੋਣ। ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸਨੂੰ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਵਧਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੋਂ ਉਪਲਬਧ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ (ਐਮ.ਕੇ. ਗੈਬਰੀਅਲ ਬਾਬੂ ਬਨਾਮ ਸਹਾਇਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਆਈ.ਟੀ. (ਜਾਂਚ) [(1990) 186 ITR 435 (ਕੇਰ.)]"

67. ਸਾਡੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਅਣਗੌਲੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਉਲਟ, ਧਨੁਸ਼ ਜਨਰਲ ਸਟੋਰ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ

ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਿੱਚ 20, ਦ ਅਦਾਲਤ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

“13. ਜੇਕਰ ਸਰਾਫਾ, ਗਹਿਣੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਅਣਦੱਸਿਆ ਨਿਵੇਸ਼ ਹੈ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੀ 69ਬੀ. 1961. ਹੱਥ 'ਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਵਾਧੂ ਸਟਾਕ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸਰਾਫਾ, ਗਹਿਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਹੀਂ, ਨਾ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ। ਪੂਰੇ ਸਰਵੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਸਰਾਫਾ, ਗਹਿਣੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਨ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਕਿਰਨਾ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖਾਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

14. "ਮੁੱਲੀ ਲੇਖ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਲੇਖ ਜੋ ਕੀਮਤੀ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਇੱਕ ਉੱਚ ਕੀਮਤ, ਨਾ ਕਿ ਹੋਰ ਆਮ ਲੇਖ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ।

15. ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਕੀਤੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 69 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਮਾਨਤਾ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਪਰੰਤੂ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗਲਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਕੀਤੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 69 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ, ਅਰਥਾਤ, (i) ਅਤੇ (iii) ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।”

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

68. 'ਕੀਮਤੀ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬਲੈਕ ਦੇ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ: -

“ਕੀਮਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ. ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਯੋਗ; ਵਿੱਤੀ ਜਾਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੂਲ ਵਾਲਾ।”

69. 'ਕੀਮਤੀ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸੰਖੇਪ ਆਕਸਫੋਰਡ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ: -

'ਕੀਮਤੀ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਮੁੜ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। “ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਯੋਗ। ਬਹੁਤ ਉਪਯੋਗੀ ਜਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ।”

70. 'ਮਨੀ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਬਲੈਕ ਦੇ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

“ਮਨੀ. 1. ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਜਿਸਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਜਾਂ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ; ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਘਰੇਲੂ ਮੁਦਰਾ . 2. ਅਜਿਹੇ ਸੰਪਤੀ ਜੋ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਨਕਦ ਵਿੱਚ ਬਦਲੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ . 3. ਪੂੰਜੀ ਜੋ ਇੱਕ ਵਸਤੂ ਵਜੋਂ ਨਿਵੇਸ਼ਿਤ ਜਾਂ ਵਪਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ . 4. ਫੰਡ; ਪੈਸੇ ਦੀ ਰਕਮ .—ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (ਅਰਥ 4 ਵਿੱਚ) ਮੋਨੀ। ਵੇਖੋ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ; ਕਾਨੂੰਨੀ ਟੈਂਡਰ।”

71. 'ਆਰਟੀਕਲ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬਲੈਕ ਦੇ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿੱਚ “ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਕਾਈ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ .”

72. ਸ਼ਬਦ 'ਬੁਲੀਅਨ' ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਆਕਸਫੋਰਡ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ 'ਸਿੱਕਾ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਥੋਕ ਵਿੱਚ ਸੋਨਾ ਜਾਂ ਚਾਂਦੀ,

ਜਾਂ ਭਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਲ' ਐਮ. ਈਜੂਡੇਮ ਜਨੇਰਿਸ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ; ਨੈਸਿਟਰ ਏ SOCIIS

73. ਸੈਕਸ਼ਨ 69A ਅਣਵਖਿਆਤ 'ਪੈਸਾ, ਸਰਾਫਾ, ਗਹਿਣੇ'. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ' ਸ਼ਬਦ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਲੇਖ'। ਕੀ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ 'ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ' ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ejusdem

generis? ਸਿਧਾਂਤ ਉਦੋਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਹੋਵੇ ਹਾਲਾਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ [ਨਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਜੀ ਪੀ ਸਿੰਘ, 14ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ]:

"(1) ਮੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; (2) ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ ਇੱਕ ਵਰਗ ਜਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ; (3) ਵਰਗ ਜਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਗਿਣਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ; (4) ਆਮ ਸ਼ਬਦ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਂਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ (5) ਵੱਖਰੀ ਵਿਧਾਨਕ ਮਨਸ਼ਾ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ"। ਜੇ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਆਧਾਰਿਤ ਜਨਸ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੰਕੀਰਣ ਜਨਸ ਨਾਲ ਵੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ, ਤਾਂ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸੰਕੀਰਣ ਜਨਸ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

74. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32(1) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 3(b) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਕੋਲਕਾਤਾ ਬਨਾਮ ਐਸ.ਐਮ.ਆਈ.ਐਫ.ਐਸ. ਸਿਕਿਊਰਿਟੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ21 SUPERSCRIPT, ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ:

"8. ਅਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32(1) ਲਈ ਵਿਆਖਿਆ 3 ਨੂੰ ਉਦ੍ਧ□ਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:

"ਵਿਆਖਿਆ 3.—ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, 'ਸੰਪਤੀ' ਅਤੇ 'ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਬਲਾਕ' ਦੇ ਅਭਿਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋਵੇਗੀ—

(a) ਠੋਸ ਸੰਪਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਪੌਦੇ ਜਾਂ ਫਰਨੀਚਰ;

(b) ਅਮੂਰਤ ਸੰਪਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਾਲਜ, ਪੇਟੈਂਟਸ, ਕਾਪੀਰਾਈਟਸ, ਟ੍ਰੇਡਮਾਰਕਸ, ਲਾਇਸੈਂਸ, ਫਰੈਂਚਾਈਜ਼ ਜਾਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਵਣਜ ਅਧਿਕਾਰ।"

ਵਿਆਖਿਆ 3 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਸੰਪਤੀ" ਦਾ ਅਭਿਵਿਆਖਿਆ ਇੱਕ ਅਮੂਰਤ ਸੰਪਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਾਲਜ, ਪੇਟੈਂਟਸ, ਕਾਪੀਰਾਈਟਸ, ਟ੍ਰੇਡਮਾਰਕਸ, ਲਾਇਸੈਂਸ, ਫਰੈਂਚਾਈਜ਼ ਜਾਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਵਣਜ ਅਧਿਕਾਰ। ਵਿਆਖਿਆ 3(b) ਦੀ ਧਾਰਾ (b) ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ "ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਵਣਜ ਅਧਿਕਾਰ" ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਡਵਿਲ ਨੂੰ "ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਵਣਜ ਅਧਿਕਾਰ" ਦੇ ਅਭਿਵਿਆਖਿਆ ਅਧੀਨ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਭਿਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਏਜੁਸਡੇਮ ਜੈਨਰਿਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

9. ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ "ਸਦਭਾਵਨਾ" ਹੈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32(1) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 3(b) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸੰਪਤੀ।

75. ਰੋਹਿਤ ਪਲਪ ਅਤੇ ਪੇਪਰ ਮਿਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਕਲੈਕਟਰ ਆਫ ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼, ਬਰੋਡਾ22, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਛੋਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਨੋਸਿਟਰ ਅ ਸੋਸੀਅਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ: "12. ਸਟੈਚਯੂਟਰੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਉਹ ਸਿਧਾਂਤ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਆਮ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਸੰਦਰਭ ਕਾਰਨ ਸੀਮਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ। ਜਿਸ ਸੰਦਰਭ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਨੋਸਿਟਰ ਅ ਸੋਸੀਅਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਉੱਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਅਭਿਵਿਆਖਿਆ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।" ਗਜੇਂਦਰਗਡਕਰ, ਜੀ. ਨੇ ਸਟੇਟ ਆਫ ਬੌਂਬੇ ਵੀ. ਹਸਪਤਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਭਾ [(1960) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 866 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1960 ਐਸ.ਸੀ. 610 : (1960) 1 ਐਲ.ਐਲ.ਜੇ 251], ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਾਇਆ: (ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ ਪੰਨਾ 873-74)

"ਇਸ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਕਸਵੈਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਦੋ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਬਦ ਜੋ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਅਰਥ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਕੱਠੇ ਜੋੜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ

ਜਾਣਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਰੰਗ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਭਾਵ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਮ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਕ ਘੱਟ ਆਮ ਦੇ ਅਰਥ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸੀਮਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ "ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਮੁਹਾਵਰੇ" (ਖੰਡ XIV, ਪੰਨਾ 207) ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ: "ਸੰਬੰਧਿਤ ਸ਼ਬਦ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਅਰਥ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਨੋਸਕੀਉਟਰ ਅ ਸੋਸੀਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਧੀਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਸੰਦਿਗਧ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਉਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਜਿਹਾ ਸਿਧਾਂਤ ਮੈਕਸਿਮ ਏਜੁਸਡੈਮ ਜੈਨਰਿਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਆਪਕ ਹੈ"। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਮੈਕਸਿਮ "ਵੱਧ ਵਿਆਪਕ ਮੈਕਸਿਮ ਨੋਸਕੀਉਟਰ ਅ ਸੋਸੀਸ ਦਾ ਕੇਵਲ ਇਕ ਉਦਾਹਰਨ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਹੈ"। ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਗੁਣ ਹਮੇਸ਼ਾਂ "ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ" ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਰੰਗ ਹੈ ਜੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਧਾਰਣ ਅਰਥ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰਕ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਨੋਸਕੀਉਟਰ ਅ ਸੋਸੀਸ ਕੇਵਲ ਇਕ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਥੇ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵੱਧ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਪਕ ਹੋ ਸਕੇ, ਉਥੇ ਇਹ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਕੇਵਲ ਜਿਥੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਵੱਧ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਣ ਵਿੱਚ ਸੰਦਿਗਧ ਹੈ ਜਾਂ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਭਦਾਇਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਥੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਵੱਧ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਸੰਦਿਗਧ ਹੈ; ਪਰ, ਜਿਥੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵੱਧ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੈ, ਉਥੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਲੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।"

ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਨਿਆਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸੰਦਰਭਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਵੱਡਾ ਅਰਥ ਜਿਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਵਿੱਚ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਚਰਚਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਰੇਨਬੋ ਸਟੀਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਐਸ.ਟੀ [(1981) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 141 : 1981 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (ਟੈਕਸ) 90] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਕ ਟੈਕਸਿੰਗ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਵਿੱਚ ਇਕ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ 'ਪੁਰਾਣਾ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਸਮਝਣਾ ਪਿਆ:

"ਪੁਰਾਣੀ, ਸੁੱਟੀ ਹੋਈ, ਕੰਮ ਨ ਕਰਨ ਯੋਗ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਸਟੋਰ ਜਾਂ ਵਾਹਨ ਸਮੇਤ ਕਚਰਾ ਉਤਪਾਦ....."

ਹਾਲਾਂਕਿ ਟੈਰਿਫ ਆਈਟਮ ਨੇ 'ਪੁਰਾਣੀ' ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ "ਇਸ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਲਈ, ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਾਕਾਰਾ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਯੋਗ ਨਾ ਰਹੀ ਹੋਵੇ"। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਉਮਰ, ਜੋ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸਟੈਚਿਊਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ।"

76. ਨੋਸਕੀਟਰ ਏ ਸੋਸੀਅਸ ਅਤੇ ਇਜੁਸਡੈਮ ਜੈਨਰਿਸ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਇਹ ਗ੍ਰੈਂਡਸਿੰਗ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੀ.ਪੀ. ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸਟੈਚਿਊਟਰੀ ਇੰਟਰਪ੍ਰਿਟੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਉਚਿਤ ਹੈ:

"ਇਹ ਇਜੁਸਡੈਮ ਜੈਨਰਿਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਨਿਯਮ ਹੈ; ਬਲਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਨਿਯਮ ਪਹਿਲੇ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਹੈ।"

ਕੀ ਬਿਟੂਮੈਨ 'ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ' ਹੈ?

77. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਜੁਸਡੈਮ ਜੈਨਰਿਸ ਅਤੇ ਨੋਸਕੀਟਰ ਏ ਸੋਸੀਅਸ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਹਨ, ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਨੂੰ ਯੋਖੇਬਾਜ਼ ਅਧਾਰਾਂ ਵਾਲਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ

ਪਹਿਲਾ ਇੱਕ ਜਾਤੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ਬਦਾਂ, ਪੈਸਾ, ਬੁਲੀਅਨ ਕੀਮਤੀ ਅਤੇ ਲੇਖ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਭਗਵਾਨਦਾਸ ਨਾਰਾਇਣਦਾਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਚਲ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਇੱਕ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ ਵਜੋਂ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੋ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਉਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਮਝਦਾਰੀ ਭਰਪੂਰ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਇੱਕ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਰਸੀਦ 'ਲੇਖ' ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦੇ ਅਤੇ ਵੇਚੇ ਜਾ ਸਕਣ। ਇੱਕ ਲੇਖ, ਅਚਲ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਿਸ਼ਕਰਸ਼ ਨਿਕਾਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਲੇਖ ਚਲ ਸੰਪਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਜੁਸਡੈਮ ਜੈਨਰਿਸ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਦੀ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਕੇਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਚੁਹਾਰਮਲ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਾਮਲ ਲੇਖ ਘੜੀਆਂ ਸਨ। ਘੜੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਾਲ ਇਜੁਸਡੈਮ ਜੈਨਰਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਬੁਲੀਅਨ ਜਾਂ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਤਥਾਕਥਿਤ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਘੜੀ ਦਾ ਹਾਲਮਾਰਕ 'ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ' ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਬਾਜ਼ਾਰਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੀਮਤ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਲੈਕ ਦੇ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿੱਚ 'ਕੀਮਤੀ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ 'ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਯੋਗ; ਵਿੱਤੀ ਜਾਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੂਲਿਆ ਵਾਲਾ' ਕੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 'ਕੀਮਤੀ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਯੋਗ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕੰਸਾਈਜ਼ ਆਕਸਫੋਰਡ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, 'ਕੀਮਤੀ' ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਕੀਮਤ ਹੋਵੇ। ਕੀਮਤੀ, ਇਸ ਲਈ, ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸਦਾ ਕੋਈ ਮੁੱਲ ਹੈ। ਧਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ-ਦਾਤਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ 69A ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਖਾਤਾ ਪਰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਪਰ ਇਹ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਆਓ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ ਕਿ ਏ ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਣ. ਆਉ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ 50 ਮੋਬਾਈਲ ਫ਼ੋਨਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਜਿਸਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ 2 ਰੁਪਏ ਹੈ ਲੱਖ ਹਰੇਕ। ਅਜਿਹੇ ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ 1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਓ ਇਕ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣ ਲਈਏ ਜਿੱਥੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ 25 ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗੇ ਦਾ ਮਾਲਕ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕੈਮਰੇ। ਕੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੰਗੀ ਕੀਮਤ ਜਾਂ ਕੀਮਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਏ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਧਾਰਾ 69ਏ. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਆਓ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਨ ਲਈਏ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕੋਲ 500 ਕੋਮਲ ਨਾਰੀਅਲ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਏ ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮਾਰਕੀਟਯੋਗ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਵਜੋਂ 500 ਕੋਮਲ ਨਾਰੀਅਲ। ਇਹ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਵਿਕਣਯੋਗਤਾ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕੀਮਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਣਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ 'ਚੰਗੀ' ਕੀਮਤ। ਹਰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਓ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਾਲੇ ਲੇਖ ਜਾਂ ਚੱਲਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਚੰਗੀ ਕੀਮਤ ਵਾਲੇ ਲੇਖ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਹੁਕਮ ਨਾ ਦੇਣ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ 'ਹੋਰ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ'। 'ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖਾਂ' ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਆਮਦ ਦੇ ਨਾਲ, ਜਿਸਨੂੰ ਹੋਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਹੋਰ ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ।

78. ਬਿਟੂਮੈਨ ਨੂੰ ਕੋਂਸਾਈਸ ਆਕਸਫੋਰਡ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿੱਚ 'ਇੱਕ ਕਾਲਾ ਚਿੱਪਚਿੱਪਾ ਹਾਈਡਰੋਕਾਰਬਨਾਂ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਣ ਜੋ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਡਿਸਟਿਲੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸੜਕ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਛੱਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ' ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਿਟੂਮੈਨ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਰਿਫਾਇਨਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ ਉਤਪਾਦ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੜਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਿਟੂਮੈਨ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਸੜਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਸੀ। ਬਿਟੂਮੈਨ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਥੋਕ ਵਿੱਚ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਬਿਟੂਮੈਨ ਘੋਟਾਲੇ 'ਤੇ ਏਸੀਜੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹਰ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਲਈ ਰੁ. 4999.58 ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ 2094.52 ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਲਈ ਬਿਟੂਮੈਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਰੁ. 1,04,71,720.30 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਬਿਟੂਮੈਨ ਦੇ ਇੱਕ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਲਈ ਕੀਮਤ ਸਿਰਫ ਰੁ.5 ਹੋਵੇਗੀ 1995-1996 (ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹਾ) ਵਿੱਚ।

79. ਬਿਟੂਮੈਨ ਛੋਟੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਜਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ 'ਲੇਖ' ਨੂੰ 'ਕੀਮਤੀ'

ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਮੁੱਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਬਲਕਿ ਇਹ 'ਚੰਗੀ ਕੀਮਤ' ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਦੇਖੋ ਬਲੈਕਸ ਲਾ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ (ਉੱਪਰ)) ਜਾਂ 'ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਦਾ ਮੁੱਲ' (ਦੇਖੋ ਕੋਂਸਾਈਸ ਆਕਸਫੋਰਡ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ (ਉੱਪਰ)); ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸਦਾ 'ਮੁੱਲ' ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 69A ਤਦ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਇਸਨੂੰ 'ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ' ਵਜੋਂ ਮੰਨਣ ਲਈ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਿ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਗੁਣਾ ਕਰਕੇ, ਇੱਕ 'ਚੰਗੀ ਕੀਮਤ' ਜਾਂ 'ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਦਾ ਮੁੱਲ' ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਕੱਢੇਗੀ ਕਿ 'ਬਿਟੂਮੈਨ' ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ 'ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ' ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਿੰਦੂ III ਅਤੇ IV 'ਤੇ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਵੱਖਰੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਪੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੋੜ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਬਹਾਲ ਰਹੇਗਾ।

ਹ੍ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

1. ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਭਰਾ ਨਿਆਂਕਾ ਕੇ.ਐਮ. ਜੋਸਫ ਦੀ ਵਿਦਵਾਨ ਰਾਏ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 69A ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ-ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਿਰਫ ਤਦ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਕਰਦਾਤਾ ਦੀ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੇਖ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 69A ਅਧੀਨ 'ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ' ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਹ ਅੰਤਰਨਿਹਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਹਿੰਗਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕੀਮਤੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕੀਮਤੀ ਅਤੇ ਆਮ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਲੇਖ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਉੱਚੀ ਕੀਮਤ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਜਾਹਤ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹਾਂਗਾ।

2. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ, ਕੀ ਇੱਥੇ ਦੇ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਸਮਾਨ ਲਈ 'ਮਾਲਕ' ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਕੀ 'ਬਿਟੂਮੈਨ' ਨੂੰ ਧਾਰਾ 69ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉੱਲੇਖਿਤ ਧਨ, ਬੁੱਲੀਅਨ ਅਤੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ 'ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ' ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

3. ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਆਮ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ, ਈ-ਕਾਮਰਸ ਵਰਗੇ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਿੱਧਾ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਮਾਲਕਾਨਾ ਹੱਕ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਕਬਜ਼ੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ, ਜੋ ਆਮਦਨ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਸੰਪਤੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22, ਜੋ ਘਰ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਤੋਂ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਮਦਨ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 45 ਪੂੰਜੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ 'ਤੇ ਪੂੰਜੀ ਲਾਭ 'ਤੇ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਤਬਦੀਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 69ਏ ਇੱਕ ਸਬੂਤ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਨਣ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ- ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਧਨ, ਬੁੱਲੀਅਨ, ਗਹਿਣੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਵਿਆਖਿਆ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਧਾਰਾ 69ਬੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਵੇਸ਼ 'ਤੇ ਘਾਟ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਧਨ, ਬੁੱਲੀਅਨ, ਗਹਿਣੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ(ਾਂ) ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਚੁਕਾਉਣੀ ਸਮਾਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਨਾ ਹੱਕ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨਾ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਕ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਕਬਜ਼ਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਲਕਾਨਾ ਹੱਕ ਜਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਬਿਨਾਂ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ, ਧਾਰਾ 69ਏ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇੱਕ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਮਾਨਿਆ ਮਾਲਕ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਦਾਤਾ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਬਿਹਤਰ ਦਾਅਵਾ ਹੈ, ਕਰਦਾਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਰਦਾਤਾ ਜ਼ਰੂਰ ਬਿਟੂਮੈਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਪਰ ਉਹ ਸਪਲਾਇਰ ਸੀ ਜੋ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ- ਤੇਲ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ- ਸੜਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਮਾਨ ਦੀ ਘਾਟ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਾਰਨ, ਕਰਦਾਤਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਧਾਰਾ 69ਏ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

4. ਬਿਟੂਮੈਨ ਧਾਰਾ 69ਏ ਅਧੀਨ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਸ ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ

ਸਮਝਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਬਿਟੂਮੈਨ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਲੇਖ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਬਿਟੂਮੈਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚਿਪਚਿਪਾ, ਕਾਲਾ, ਬਹੁਤ ਗਾੜ੍ਹਾ ਤਰਲ ਜਾਂ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਦਾ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਠੋਸ ਰੂਪ ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਚਾ ਤੇਲ ਦਾ ਉਤਪਾਦ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਸਫਾਲਟ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਚਾ ਤੇਲ ਨੂੰ ਰਿਫਾਇਨਿੰਗ ਲਈ ਵਿਭਾਜਨ ਆਸਵਨ ਦੁਆਰਾ ਪਰਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਇਸ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਵਹਾਰਿਕ ਸਮਾਪਤ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ, ਕਈ ਉਪਯੋਗੀ ਲੇਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਕਚੇ ਤੇਲ ਦੀ ਆਸਵਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਫ੍ਰੈਕਸ਼ਨੇਟਿੰਗ ਕਾਲਮ-ਟੌਪ ਡਿਸਟਿਲੇਟਸ ਵਾਂਗ ਲਿਕੁਇਡ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਗੈਸ (ਐਲ.ਪੀ.ਜੀ.), ਮਿਡਲ ਡਿਸਟਿਲੇਟਸ ਵਾਂਗ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ, ਡੀਜ਼ਲ, ਜੈੱਟ ਈਂਧਨ ਅਤੇ ਪੈਰਾਫਿਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੇਠਲੇ ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ, ਲੁਬ੍ਰਿਕੈਂਟਸ ਅਤੇ ਗ੍ਰੀਸਾਂ ਵਰਗੇ ਡਿਸਟਿਲੇਟਸ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਾਲਮ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦੇ ਬਾਕੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ, ਬਿਟੂਮੈਨ ਅਤੇ ਐਸਫਾਲਟ ਆਸਵਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਉਪਜ ਹਨ। ਬਿਟੂਮੈਨ, ਹਾਈਡਰੋਕਾਰਬਨਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਗਾੜ੍ਹਾ ਮਿਸ਼ਰਣ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੜਕ ਸਤਹ ਲਈ, ਛੱਤਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਕਾਸਟਿਕ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧੀ ਪੇਂਟ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਕਚੇ ਤੇਲ ਦੀ ਰਿਫਾਇਨਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਕੀ ਬਚਿਆ ਉਪਜ, ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 69A ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ ਵਜੋਂ ਵਰਗੀਕ□ਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਯਾਨੀ ਪੈਸਾ, ਗਹਿਣੇ ਅਤੇ ਬੁੱਲੀਅਨ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਲਈ ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਪੂਰਾ ਉਦ੍ਧ□ਤ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"69A. ਅਣਸਮਝੇ ਪੈਸੇ, ਆਦਿ। ਜਿਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪੈਸਾ, ਬੁੱਲੀਅਨ, ਗਹਿਣੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ ਦਾ ਮਾਲਕ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਪੈਸਾ, ਬੁੱਲੀਅਨ, ਗਹਿਣੇ ਜਾਂ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸ੍ਰੋਤ ਲਈ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਰਦਾਤਾ ਪੈਸੇ, ਬੁੱਲੀਅਨ, ਗਹਿਣੇ ਜਾਂ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ ਦੇ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸ੍ਰੋਭਾਵ ਅਤੇ ਸ੍ਰੋਤ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੈਸਾ ਅਤੇ ਬੁੱਲੀਅਨ, ਗਹਿਣੇ ਜਾਂ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਲਈ ਕਰਦਾਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

5. ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ- ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 69A ਅਧੀਨ "ਕੋਈ ਵੀ ਲੇਖ ਜਿਸ ਦੀ ਕੋਈ ਕੀਮਤ ਹੈ ਉਹ ਸੈਕਸ਼ਨ 69A ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਉਲਲੇਖਿਤ "ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ" ਦੇ ਭਾਵ ਅਧੀਨ ਆਵੇਗਾ..." ਵਿਭਾਗੀ ਬੈਂਚ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੈਕਸ਼ਨ 69A ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਲੇਖ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਚੀ ਕੀਮਤ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਕੀਮਤੀ ਆਈਟਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਆਮ ਅਤੇ ਸਧਾਰਣ ਲੇਖ ਹੋਵੇ ਪਰ ਸਭ ਕੁਝ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਆਈਟਮ ਕੁਝ ਕੀਮਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਲੇਖ ਇੱਕ ਆਮ ਆਈਟਮ ਜਾਂ ਇੱਕ ਉੱਚੀ ਕੀਮਤ ਵਾਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਲੇਖ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਬੇਮਤਲਬ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਕੁਝ ਕੀਮਤ ਦੀ ਹੋਵੇ ਜੋ ਕੇਵਲ ਮਾਤਰਾ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਹਿਸਾਬ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਰਦਾਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਾਧਾ ਬਿਟੂਮੈਨ ਦੇ 1.05 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 69A ਵਿੱਚ 'ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ' ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਬੁੱਲੀਅਨ, ਪੈਸਾ ਅਤੇ ਗਹਿਣੇ ਤੋਂ 'ਵੱਖਰਾ ਆਈਟਮ' ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਨਿਕਾਲਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕੀਮਤ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੇਖ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

6. ਇਸ ਮੋੜ 'ਤੇ, ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰਣਯੋਗ ਹੈ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਧਨੁਸ਼ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਸੰਬੰਧਿਤ ਰੋਕਥਾਮ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਅਰਥਾਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 69ਬੀ ਅਧੀਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 69ਏ 'ਚ 'ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ' ਦੇ ਫਰੇਜ਼ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ, ਨਤੀਜੇ, ਧਾਰਾ 69ਬੀ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 69ਏ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਅਣਸਮਝੀ ਮਾਲਕੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 69ਬੀ 'ਚ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਖਰਚ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 69ਬੀ, ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1965 (10 ਦੇ 1965) ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:

“69ਬੀ. ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਰਕਮ, ਆਦਿ, ਜੋ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ 'ਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ 'ਚ ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸੋਨੇ, ਗਹਿਣਿਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ ਦਾ ਮਾਲਕ

ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਸੋਨੇ, ਗਹਿਣਿਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ 'ਚ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ 'ਚ ਦਰਜ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਰਦਾਤਾ ਅਜਿਹੀ ਵੱਧ ਰਕਮ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ 'ਚ, ਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੱਧ ਰਕਮ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਲਈ ਕਰਦਾਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

7. ਹੁਣ ਧਨੁਸ਼ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦਿਆਂ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ, ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਹੋਲਡ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਰਾਨਾ ਸਟੋਰ ਦਾ ਸਟਾਕ ਧਾਰਾ 69ਬੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਰਾਨਾ ਸਟੋਰ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਕੀਮਤ ਵਾਲੀਆਂ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਧਾਰਣ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਵੱਧ ਸਟਾਕ ਲਗਭਗ ਰੁਪਏ 87,000/- ਦਾ ਸੀ।

8. ਧਾਰਾ 69ਏ/69ਬੀ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਰਾਏਆਂ ਵਿਚਕਾਰ, ਕਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਸਤੂ ਦੀ ਕਿਸਮ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਧਨੁਸ਼ ਜਨਰਲ ਸਟੋਰਸ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (2011) 339 ਆਈਟੀਆਰ 651 ਧਨੁਸ਼ (ਉਪਰੋਕਤ) ਸਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਅਗਾਉਂਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਧਾਰਾ 69ਏ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਹਰ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ- ਕੀਮਤ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ- ਇੱਕ ਜਾਤੀ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਹਨ ਅਰਥਾਤ ਉੱਚ ਕੀਮਤ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਉਪਸੈਟ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਉਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਵਸਤੂ ਜਿਸ ਦੀ ਕੁਝ ਕੀਮਤ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਬੈਗ ਸਿਮੈਂਟ, ਇੱਕ ਬੋਰੀ ਚਾਵਲ ਜਾਂ ਇੱਕ ਹੀਰਾ ਪੱਥਰ ਜ਼ਰੂਰ ਕੁਝ ਕੀਮਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਸਿਰਫ ਹੀਰਾ ਪੱਥਰ ਨੂੰ ਹੀ ਉੱਚ ਲਾਗਤ ਵਾਲੀ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਸਾਧਾਰਣ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਵਜੋਂ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨਾਲ ਬਾਹਰਲੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 69ਏ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ।

9. ਇਸ ਬਿੰਦੂ ਤੇ, ਸਰਕੁਲਰ ਨੰਬਰ 20 ਦਾ 1964- ਮਿਤੀ 7.7.1964 ਨੂੰ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਪਯੋਗੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।ਇਸ ਸਰਕੁਲਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ, ਧਾਰਾ 69ਏ ਦੀ ਸ਼ਾਮਲਤਾ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ 1964 ਦਾ ਸੋਧ ਇਸ ਲਈ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਨਿੱਚਲੇ ਮੱਧ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਜਾਂ ਤੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਸੋਨੇ ਜਾਂ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਕੇ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨਾ, ਪਰ ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਵੱਡੇ ਕਰਦਾਤਾਓਂ' ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਕਾਲੇ ਧਨ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹਿਸਾਬ ਵਾਲੀ ਦੌਲਤ ਨੂੰ ਸੋਨੇ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਬਰਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਕੇ ਇਸਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤੀ ਦਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਕਦੇ ਵੀ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 69ਏ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ।ਇਹ ਕੇਵਲ ਉੱਚ ਕੀਮਤ ਵਾਲੀ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ- ਜੋ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਕੀਮਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਉੱਚ ਦੌਲਤ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਬਿਨਾਂ ਹਿਸਾਬ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਪਾਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ- ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 69ਏ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ, ਸੋਧ ਰਾਹੀਂ – ਸੋਨੇ, ਗਹਿਣਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਮਾਲਕੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ।

10. ਉਲਟ, ਜੇ ਸਾਰੇ ਸਾਧਾਰਣ ਮੁੱਲ ਵਾਲੇ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਅਸੰਗਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਿਸੇ ਲੇਖ ਦੀ ਉੱਚ ਕੁੱਲ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰਨਾ, ਇਸਦੀ ਧੀਮੀ ਇਕਾਈ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਵਾਲੇ ਸਧਾਰਣ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਾਰਾ 69ਏ ਅਧੀਨ ਕੀਮਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਏਜਸਡੈਮ ਜੇਨੇਰਿਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 69ਏ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਨ, ਬੁਲੀਅਨ, ਗਹਿਣੇ ਇਹ ਸੁਝਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ' ਜਾਂ 'ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ' ਦਾ ਫਰੇਜ਼ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਉੱਚ ਮੁੱਲ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਔਚਿਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ

69ਏ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਖਾਸ ਸਮਾਨ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ 'ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ' ਜਾਂ 'ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ' ਦੇ ਫਰੇਜ਼ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਸਾਫ਼ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਜ਼ੁਲਮ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਪਰੇ ਜਾਵੇਗਾ।

11. ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਮੁਹਾਵਰਾ 'ਨੋਸਿਟਰ ਅ ਸੋਸੀਅਸ' ਭਾਵ (ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਚਾਂਦੀ ਦੀਆਂ ਸਲਾਖਾਂ, ਜਾਂ ਗਹਿਣੇ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਵਰਗੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਕੇਵਲ ਉੱਚ ਮੁੱਲ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂ। ਇਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਭਵਤ: ਸਾਰੀਆਂ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਣ ਸੂਚੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜੋ ਉੱਚ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਕਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਣ। ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸੰਕੇਤਕ ਸੂਚੀ ਦੀ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਵਿਅਵਹਾਰਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਉੱਲੇਖਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਬਿਟੂਮੈਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ- ਕਚਚੇ ਤੇਲ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪਦਾਰਥ, ਇਸਦੇ ਕੀਮਤੀ ਘਟਕਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੈਟਰੋਲ, ਡੀਜ਼ਲ, ਐਲ.ਪੀ.ਜੀ. ਹਵਾਈ ਈਂਧਨ ਆਦਿ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਧਾਰਾ 69ਏ ਵਿੱਚ 'ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ' ਦੇ ਇਜ਼ਹਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਜੀਬਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਣਾਮ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਟਾਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਰਾਨਾ ਸਟੋਰ ਅਤੇ ਬਿਟੂਮੈਨ ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੀਜ਼ਾਂ ਧਾਰਾ 69ਏ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਮੁੱਲ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਜ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਕਸਰਤ ਰਾਹੀਂ, ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਸਲਾਖਾਂ ਅਤੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨਾਲ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।

12. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਿਧਾਂਤ-"ਐਬਸੋਲੂਟਾ ਸੈਂਟੇਂਸੀਆ ਐਕਸਪੋਸਿਟੋਰੇ ਨੈਨ ਇੰਡੀਗੇਟ" ਭਾਵ (ਇੱਕ ਸਾਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਿਸੇ ਵਿਆਖਿਆਕਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ) ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੁਹਾਵਰਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਪਰਿਆਪਤ ਸਮਝ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੁਝ ਵਾਧੂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਿਊ ਸ਼ੋਰਕ ਸਪਿਨਿੰਗ ਅਤੇ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੋ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਐਨ.ਆਰ. ਰਾਵਲ3$_{SUPERSCRIPT}$ ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ, ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (10) ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ, ਜੋ ਕਿ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1956 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ-

"ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਅਤੇ ਦੇਖਣਾ ਕਿ ਨਿਯਮ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਪਰਿਆਪਤ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਅਤੇ ਸਟੀਕਤਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੋਰ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

13. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਚ੍ਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ।4ਜਸਟਿਸ ਰੌਲੈਟ ਦੇ ਕਲਾਸੀਕਲ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ 1920 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਕੇਪ ਬ੍ਰੈਂਡੀ ਸਿੰਡੀਕੇਟ5 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਮੁੱਲਵਾਨ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲੇਗੀ। ਜਸਟਿਸ ਰੌਲੈਟ ਨੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਵਿੱਤ ਐਕਟ,1915-16 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ 'ਪ੍ਰੀ-ਵਾਰ ਟ੍ਰੇਡ ਇਅਰਸ' ਦੇ ਫਰੇਜ਼ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

".....ਇੱਕ ਟੈਕਸਿੰਗ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਇਕੁਇਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਧਾਰਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਝ ਵੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਕੁਝ ਵੀ ਤਾਤਪਰਯ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਸਿਰਫ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ....."

14. ਜਸਟਿਸ ਰੌਲੈਟ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਰਾਏ ਨੂੰ ਪੂਰਵ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਕੋਕਾ ਸੁੱਬਾ ਰਾਵ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਬਨਾਰਸੀ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਆਈ.ਟੀ.ਓ. ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖਦਿਆਂ ਸਵੀਕਾਰਿਆ ਸੀ। ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਸਟੈਚਯੂਟਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਤੇ ਛੋਟਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਰਾਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ 2022 ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਅਗਸਤਨ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਕਲਰਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ।

15. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰਨ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ, ਐਕਟ 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 69ਏ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ - ਸਾਧਾਰਣ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਅਰਥ ਨੂੰ ਚੁਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਜੋੜ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। 'ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ' ਦਾ ਫਰੇਜ਼ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਜੋ 'ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਦੀ ਹੋਵੇ'। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚੁਕੌਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ ਦੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 69ਏ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਣਸਮਝੀ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਕੀਮਤ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਲੁਕਾਉਣ ਲਈ, ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਖਰੀਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 'ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ' ਦੇ ਫਰੇਜ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਵਿਆਖਿਆ ਅਪਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਧਾਰਣ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਅਣਉਚਿਤ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ, ਸਧਾਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵਿੱਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਸਮੇਤ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਸਟੈਚਯੂਟਾਂ, ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਉਪਮਾ, ਅਨੁਮਾਨ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਫਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਰਾਹੀਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

16. ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 69A ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ- ਇੱਕ 'ਲੇਖ' ਨੂੰ 'ਕੀਮਤੀ' ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਸਬੰਧਤ ਲੇਖ ਇੱਕ ਉੱਚ-ਮੁੱਲ ਵਾਲਾ ਲੇਖ ਹੋਵੇ ਜੋ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਮੁੱਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਸਧਾਰਣ 'ਲੇਖ' ਨੂੰ ਧਾਰਾ 69A ਵਿੱਚ ਉੱਲੇਖਿਤ ਹੋਰ ਉੱਚ-ਮੁੱਲ ਵਾਲੇ ਲੇਖਾਂ ਵਾਂਗ ਸੋਨਾ, ਗਹਿਣੇ ਵਰਗੇ ਇੱਕੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਦੀ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉੱਚ ਮੁੱਲ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਕੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਵਾਲੇ ਸਧਾਰਣ ਲੇਖ ਦੀ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਕੀਮਤੀ ਸੋਨਾ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ, ਜੋ ਧਾਰਾ 69A ਅਧੀਨ ਮਾਨਿਆ ਗਿਆ ਆਮਦਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਖਿੱਚਣਗੇ।

17. ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਉੱਚ ਮੁੱਲ, ਘੱਟ ਭਾਰ ਵਾਲੇ ਆਈਟਮ ਸਨ ਜੋ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਸਨ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਬਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। 1964 ਦਾ ਸੋਧ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸਮਝ – ਸੋਨਾ, ਗਹਿਣੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਆਈਟਮਾਂ ਵਰਗੇ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਕਰ 'ਤੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨਾ ਸੀ- ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਮਾਲਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ-ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਜਿਹੇ ਕੀਮਤੀ ਉੱਚ ਮੁੱਲ ਵਾਲੇ ਆਈਟਮਾਂ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨਾ। ਵਿਸ਼ਾਲ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਿਟੂਮੈਨ ਵਰਗੇ ਸਧਾਰਣ ਅਤੇ ਆਮ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਲੇਖ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਮੁੱਲ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਬਿਟੂਮੈਨ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, ਧਾਰਾ 69A ਅਧੀਨ 'ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ' ਵਜੋਂ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਰਨ ਦਾ ਗਲਤ ਤਰੀਕਾ ਹੋਵੇਗਾ।

18. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦਿਆਂ, 1976 ਦਾ ਗੀਤ “ਦ ਫਰਸਟ ਹੈਲੋ, ਦ ਲਾਸਟ ਗੁਡਬਾਈ” ਜੋ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਗਾਇਕ ਰੋਜਰ ਵਿਟਾਕਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਗਾਇਆ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਗੂੰਜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗਾਇਕ ਇੱਥੇ ਮਹਾਨ ਮੁੱਲ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਗੀਤਕਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਾਉਂਦਾ ਹੈ "...ਸੋਨਾ ਕੀਮਤੀ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਕੋਲ ਸੋਨਾ ਹੋਣਾ ਹੁੰਦਾ....."। ਗੀਤ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਤੋਂ ਸੁਝਾਅ ਲੈਂਦਿਆਂ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1964 ਦੁਆਰਾ ਆਮਦਨ ਕਰ, ਐਕਟ, 1961 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 69A ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਕੀਮਤੀ ਅਤੇ ਆਸਪ੍ਰੇਸ਼ਣੀ ਲੇਖਾਂ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਿਤ ਸੀ ਜੋ ਛੁਪੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਆਮ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ “ਬਿਟੂਮੈਨ” ਬਾਰੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਚਿੰਤਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੜਕ ਦੀ ਸਤਹ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਖਿੱਚਦੀ।

19. ਨਿਸ਼ਕਰਸ਼ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਿਟੂਮੈਨ ਧਾਰਾ 69A ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਦਾਤਾ ਇੱਥੇ ਧਾਰਾ 69A ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਬਿਟੂਮੈਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1961। ਪਿਛਲੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਤਰਕ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਜਸਟਿਸ ਕੇ.ਐਮ. ਜੋਸਫ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਬਿਭੂਤੀ ਭੂਸ਼ਣ ਬੋਸ
(ਸਹਾਇਤਾ : ਨੇਹਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ.)

ਅਪੀਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate